

Møte onsdag den 31. januar 2007 kl. 10

President: C a r l I . H a g e n

D a g s o r d e n (nr. 43):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Representanten Borghild *Tenden*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Solveig Horne. – Andre forslag foreligger ikke, og Solveig Horne anses enstemmig valgt som settepresident for dagens møte.

Statsråd K n u t S t o r b e r g e t overbrakte følgende kgl. proposisjoner:

- Proposisjon om samtykke til deltagelse i ei avgjørelse i EØS-komiteen om innlemming i EØS-avtalen av avgjørelse nr. 1720/2006/EF av 15. november 2006 om fastsettelse av eit handlingsprogram for livslang læring
- Proposisjon om nye og endrede investeringsprosjekter i Forsvaret

Presidenten: Proposisjonene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Representanten Gunvald Ludvigsen vil fremsette et representantforslag.

Gunvald Ludvigsen (V) [10:01:51]: På vegne av representantene Lars Sponheim, André N. Skjelstad, Leif Helge Kongshaug og meg sjølv ønskjer eg å fremje eit forslag om eit enklare og betre regelverk for lokale produsentar av alkoholhaldige drikkar.

Presidenten: Representanten Dagfinn Høybråten vil fremsette et representantforslag.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:02:18]: På vegne av representantene Hans Olav Syversen, May-Helen Molvær Grimstad, Line Henriette Holten Hjemdal og meg selv vil jeg framsette et forslag om preferansebehandling og redusert toll for å fremme økt handel med utviklingsland.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende statsråder vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Kristin Halvorsen
- statsråd Helen Bjørnøy
- statsråd Knut Storberget

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Børge Brende.

Børge Brende (H) [10:03:31]: Mitt spørsmål går til miljøvernministeren.

De siste dagene er det faktisk skapt stor usikkerhet og uklarhet rundt den norske regjeringens politikk når det gjelder klimaendringer. Klimaendringer er den største utfordring menneskeheten står overfor i dette århundret, derfor har det vært viktig og er viktig at Norge påtar seg en ledertrøye her. Derfor var Høyre fornøyd da miljøvernministeren over en helside i Aftenposten slo fast at Regjeringen vil gå inn for 20 pst. reduksjon i til Norges klimagassutslipp innen 2020. Den garantien varte noen uker, inntil statsministeren i går uttalte at han ikke kunne stille seg bak dette. Ifølge Aftenposten i dag har sågar miljøvernministeren fått kjeft for at hun da har gått ut og stilt ambisiøse krav. Hadde dette vært en liten sak og ikke dreid seg om den største utfordringen menneskeheten står overfor i dette århundret, hadde det kanskje ikke vært så viktig. Men her har vi altså en norsk regjering som skaper uklarhet om hvor man vil i klimapolitikken, og om hva som er målsettingene. Én ting er å uttale seg til avisene, en annen ting er å uttale seg fra Stortingets talerstol. Det er helt nødvendig for Stortinget nå å få avklart om Norge har en politikk på dette området, eller om det er slik at statsråder i Norge tror de kan uttale seg som miljøpolitiske kommentatorer i pressen.

Da går mitt spørsmål direkte til miljøvernministeren som statsråd i den norske regjering: Er det slik at klimamålene ikke er avklart, eller er det miljøvernministerens garanti i Aftenposten som gjelder, at Norge skal redusere klimagassutslippene med 20 pst. innen 2020? Jeg vil gjerne ha et svar på hva som er Regjeringens politikk.

Statsråd Helen Bjørnøy [10:05:43]: Regjeringen har sagt at Norge skal være et foregangsland i miljøpolitikken. Vi har videre sagt at klimautfordringen er det viktigste miljøspørsmålet vi står overfor. Så har Regjeringen også til Stortinget gitt uttrykk for at vi denne våren jobber med de viktigste tiltakene som vi skal få på plass for at utslippene også kan reduseres i Norge. Vi har sagt til Stortinget at i løpet av våren kommer arbeidet med de sektorvise klimahandlingsplanene, som betyr at vi går inn i alle sektorer i samfunnet for å finne konkrete tiltak for å sørge for reduksjon. Så har vi sagt at vi også skal følge opp Lavutslippsutvalgets rapport og komme tilbake til Stortinget

på egnet måte om de langsiktige målsettingene for klimareduksjonene i Norge. Og så har vi sagt at i forbindelse med dette arbeidet skal Norge også komme med sine konkrete mål. Det har Stortinget vært orientert om. Jeg vil gjenta i dag at i løpet av våren vil vi komme med våre fastleggelser av de konkrete målsettingene. Så har jeg sagt i Aftenposten og også mange andre steder at Norge skal ha en ambisiøs klimapolitikk. Jeg har også sagt at det er minst like viktig å slå fast at Norge skal ha en minst like ambisiøs klimapolitikk som EU. Heller ikke EU har fastsatt sine mål, men EU-kommisjonen har levert et forslag. Vi vil til våren avspeile hvilke konkrete mål vi har kommet fram til.

Børge Brende (H) [10:07:52]: Jeg fikk ikke svar på mitt spørsmål om hvorvidt miljøvernministerens garanti i Aftenposten om at Norge skal redusere utslippene sine med 20 pst. innen 2020, er Regjeringens politikk. Regjeringen fremstår i den viktigste saken som menneskeheten står overfor i dette århundret, med en uklar politikk. Det er ikke en regjering som leder – Regjeringen fremstår som et klimapolitisk seminar i denne saken.

Jeg kan altså ikke få bekreftet av miljøvernministeren at det hun garanterte – hun brukte selv ordet «garantere» – i Aftenposten, at man skal redusere med 20 pst. innen 2020, er Regjeringens politikk. Når miljøvernministeren ikke er i stand til å svare på det, benytter jeg derfor anledningen til å stille finansministeren – som nestkommanderende i Regjeringen – spørsmålet: Talte miljøvernministeren på vegne av hele den norske regjering da hun garanterte at Regjeringen vil redusere klimagassutslippene med 20 pst. innen 2020? Det vil jeg ha finansministerens svar på.

Presidenten: Presidenten er i tvil om hvorvidt finansministeren har ansvaret for slike spørsmål i Regjeringen, men vil overlate til finansministeren selv om hun ønsker å svare på Børge Brendes tillegsspørsmål.

Statsråd Kristin Halvorsen (fra salen): Ja.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:09:20]: Regjeringen har ikke konkludert når det gjelder hvilke prosentvise klimamål vi skal sette oss for 2020. Det er nå til behandling i Regjeringen.

Det Regjeringen er enig om, er følgende: For det første står hele regjeringen bak at Norge skal være et miljøpolitisk foregangsland. For det andre – det gis av det første – kommer vi ikke til å ha noe lavere ambisjonsnivå i forhold til hvilket ansvar vi fra Norges side skal ta når det gjelder de globale utslippene av klimagasser, enn EU. Det jobber vi med nå.

Det viktigste nå er ikke at det er hva vi kan kalle en auksjon over prosenter – det viktigste nå er at vi starter diskusjonen om hva slags virkemidler vi skal bruke for å nå de målene. Og da er det jo en gledelig og historisk dag når Høyre gir oss blankofullmakt med hensyn til alle de virkemidlene vi kommer til å foreslå for å redusere klimagassutslippene – for Høyre har jo ikke vært noe foregangsparti i dette spørsmålet tidligere.

Presidenten: Presidenten vil til det som både spørren og svareren mener er det viktigste spørsmålet i dette århundret, akseptere fire oppfølgingsspørsmål – først Tord Lien.

Tord Lien (FrP) [10:10:52]: La meg først si at Fremskrittspartiet nok deler statsminister Stoltenbergs skepsis til realismen i noen av de uttalelsene som har kommet fra miljøvernministeren.

Prosenttallet 20 kommer fra EUs arbeid med klimapolitikken. EU produserer 80 pst. av sin kraft ved hjelp av sterkt forurensende kullkraft. 98 pst. av kraften vi bruker i Norge, kommer fra fornybar vannkraft. 20 pst. kutt i nasjonale utslipp, sier statsråden. Da er mitt spørsmål: Skal disse kuttene – 20 pst., 30 pst. eller 40 pst., for den saks skyld – som man til syvende og sist lander på, skje gjennom bruk av de virkemidlene som tillates av Kyotoprotokollen, eller skal det utelukkende skje gjennom de nasjonale utslippene?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:11:55]: Vi vil komme tilbake til Stortinget med en egen stortingsmelding. I den forbindelse arbeider vi med å dele inn alle ulike sektorer i ulike grupperinger. Vi tar altså for oss industrien, transport, avfall osv. – de ulike sektorer. Vi skal sette opp konkrete mål for hver enkelt sektor og se på hvilke tiltak som må til for å nå disse målene. Vi har sagt at vi vil komme til Stortinget med en stortingsmelding om det. Der vil den konkrete målformuleringen stå, og der vil det også stå om de konkrete tiltakene.

Når det gjelder Kyoto-forpliktelsene våre, har vi sagt at oppnåelsen av Kyoto-målene vil skje gjennom en kombinasjon av nasjonale tiltak og kvotekjøp.

Presidenten: Line Henriette Holten Hjemdal – til oppfølgingsspørsmål.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [10:13:00]: Norge skal være et foregangsland. Derfor er det så viktig at vi setter et måltall. Og derfor er det problematisk at statsminister Jens Stoltenberg ikke har satt dette måltallet – og heller ikke er villig til å gjøre det på en stund.

Kristelig Folkeparti støtter miljøvernministeren når det gjelder visjon og måltall. Vi ønsker å trekke måltallet lenger, til 30 pst. Derfor vil jeg gi miljøvernministeren én anledning til i Stortingets spørretime til klart og tydelig å bekrefte at vi står sammen om å ta de tiltakene som Lavutslippsutvalget foreslo, i bruk, sette 30 pst. som et måltall – og være bedre enn EU. Kan statsråden gi meg den garantien?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:13:58]: Jeg er veldig glad for at jeg kan stå sammen med Kristelig Folkeparti om ha en ambisiøs klimapolitikk. Er det noe Regjeringen er helt tydelig på, og noe hele Regjeringen arbeider aktivt for, er det nettopp å konkretisere og synliggjøre alle våre tiltak for å kunne være et foregangsland i klimapolitikken.

Jeg har gjentatte ganger sagt at Norge skal ha ambisiøse mål, men jeg har også sagt at Regjeringen ikke har fat-

tet noe vedtak om dette ennå. Derfor er det selvfølgelig helt umulig å konkretisere og garantere noen prosenter fra talerstolen i dag. Men vi skal stå sammen om en ambisiøs klimapolitikk, og så vil vi i løpet av våren komme tilbake med forslag om de konkrete tallene.

Presidenten: Gunnar Kvasheim – til oppfølgings-spørsmål.

Gunnar Kvasheim (V) [10:14:56]: Jeg kan ikke huske noen gang å ha opplevd i Stortinget at en statsråd til de grader har blitt satt til side – og tatt ned – av sin egen partileder som det vi har opplevd her i dag. Miljøvernministeren har gått ut og sagt at Norge skal kutte minimum 20 pst. av klimagassutslippene. I dag sier finansministeren at denne saken ikke er avklart. Miljøvernministeren hadde ikke ryggdekning for det hun sa.

Det vi opplever her, er at Norge gir fra seg lederrollen på dette området. Tyskland, England og EU-kommisjonen har tallfestet mål, mens foregangslandet Norge ikke har det. Kombinasjonen av en svekket statsråd og det at vi gir fra oss denne lederrollen er veldig dårlig – på et så viktig område som det her er tale om.

Jeg vil gjerne spørre miljøvernministeren om følgende: Hvordan kan vi i framtiden vite at miljøvernministeren har ryggdekning i Regjeringen når hun deltar i det miljøpolitiske ordsiftet? Hvilke av hennes uttalelser er det som har ryggdekning i Regjeringen?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:15:56]: Det er ingen forskjell på det som finansministeren sier, og det som jeg som miljøvernminister sier. Vi har vært tydelige, både finansministeren og jeg – og også andre regjeringsmedlemmer – på at vi er i en prosess med å komme fram til våre konkrete mål. EU-kommisjonen har levert et forslag som nå diskuteres i EU. Det er ennå ikke fattet noe vedtak der.

I debatten har jeg konkretisert og sagt hva jeg ønsker. Jeg synes det er et godt utgangspunkt at noen foreslår 30 pst., og at noen foreslår 20 pst., men jeg har hele tiden vært tydelig på at Regjeringen ikke har fattet noe vedtak om det.

Så er det mitt ansvar å sørge for en ambisiøs klimapolitikk. Det gjør Regjeringen gjennom de konkrete tiltakene vi allerede har gjort, og gjennom den stortingsmeldingen om sektorvise klimahandlingsplaner som vi nå skal jobbe med framover.

Presidenten: Erna Solberg – til oppfølgings-spørsmål.

Erna Solberg (H) [10:17:10]: Det burde ikke forbaure finansministeren at Høyre faktisk er interessert i å samarbeide for å få gjort noe med klimaproblemene. Den forrige regjeringen samarbeidet faktisk med SV bl.a. om målsettinger når det gjaldt klimaproblemene. Men det dette hovedspørsmålet dreier seg om, er egentlig hva miljøvernministeren mente da hun sa at hun garanterte at man skulle ha like ambisiøse utslippsmål som det EU har.

Jeg har lyst til å stille miljøvernministeren et par spørsmål. For det første: Hva mener miljøvernministeren med

en garanti, når Regjeringen ikke har behandlet saken ennå? Og hvilke konsekvenser vil miljøvernministerens egen garanti få hvis ikke Regjeringen lager mer ambisiøse målsettinger enn det EU gjør? Hva betyr egentlig garanti for miljøvernministeren?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:18:20]: Norge er et land som både har store muligheter og store utfordringer når det gjelder klimaspørsmål, klimaområdet. Vi er en petroleumsnasjon, og vi har stor økonomisk vekst. Det betyr at vi har en ekstra forpliktelse til å sørge for at vi fører en politikk som resulterer i utslippsreduksjoner også i vårt eget land.

Denne debatten kommer til å gå utover hele våren. Jeg har vært veldig tydelig på at Regjeringen ønsker å – og skal – føre en ambisiøs miljøpolitikk, og at vi skal gjenreise Norge som en miljønasjon. Når vi skal gjenreise Norge som en miljønasjon, betyr det selvfølgelig også at vi skal gjenreise Norge som en nasjon som går i front når det gjelder klimaspørsmål.

Når det gjelder de konkrete klimamålene, skal vi komme tilbake til Stortinget med det, men det skal ikke være noen tvil om at vi fører en ambisiøs klimapolitikk i Norge.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Ulf Leirstein (FrP) [10:19:45]: Jeg har tenkt å stille et spørsmål til finansministeren.

Vi vet at engangsavgiften for bil ble lagt om fra nyttår. Spesielt betydde det at en rekke dieseler ble rimeligere. Mange valgte da å ta Regjeringen på ordet, og gikk til anskaffelse av de bilene som ble rimeligere – Regjeringen skrøt faktisk av at de skulle bli rimeligere, og at man hadde en stor omlegging på gang.

Bransjen sier selv at ca. 80 pst. av alle nye biler som er solgt hittil i år, er med dieselmotor og i den kategorien som er blitt rimeligere. Mange advarte faktisk på forhånd mot den omleggingen som Regjeringen gjorde, bl.a. ved å påpeke en del uheldige konsekvenser, men Regjeringen valgte å stå på sitt og ikke ta ad notam noen av de advarslene de faktisk fikk. Man stod på den omleggingen.

Så varsler plutselig Regjeringen at alle de som har fulgt oppfordringen om å anskaffe disse billigere bilene, mest sannsynlig skal straffes. Man varsler en kraftig økning i årsavgiften for dem som har valgt å følge oppfordringen. Blant annet kan vi lese en uttalelse fra Finansdepartementet om årsavgiften – på departementets egen hjemmeside. Der sier man bl.a.:

«(...) vil dieseler kunne få høyere årsavgift enn bensinerne.»

Dette har ganske mange, spesielt gjennom media, vært opptatt av. For hvis man f.eks. følger den svenske modellen for årsavgiften, kan man få en årsavgift opp mot 10 000 kr i året.

Mitt spørsmål til finansministeren blir: Hvilke modeller har Regjeringen til vurdering, og hvilket nivå på årsavgiften snakker man om? Dette er faktisk særdeles viktige opplysninger for dem som nå vurderer å kjøpe bil, og som

stolte på at Regjeringens omlegging fra nyttår skulle være en forutsigbar omlegging.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:21:41]: Det er riktig som representanten Leirstein sier, at vi jobber for å få til en mer miljøvennlig bilpark. I den sammenheng har vi gjort betydelige endringer når det gjelder engangsvavgiften fra og med budsjettet for 2007. Virkningen av det vi gjør nå, handler først og fremst om å få ned klimagassutslippene knyttet til bilparken. Det er derfor vi nå har innført en CO₂-komponent, som det heter, i engangsvavgiften. Det betyr at drivstoffgjerrige biler kommer billigere ut.

Men det er helt feil det Leirstein sier, at dette må en ivrig stortingsrepresentant sitte og lete seg fram til på Finansdepartementets hjemmesider, for også å finne ut at de lokale utslippene kommer til å adresseres neste års avgiftssystem. Det står i Stortingets dokumenter. Det betyr at vi i denne omgang endrer engangsvavgiften slik at biler som bruker lite drivstoff, kommer billigere ut. Det har alle fått med seg. For neste år og videre framover har vi varslet at denne omleggingen ikke tar tak i de lokale utslippene fra biltrafikken. Det er riktig at dieseler har høyere partikkelutslipp enn bensinbiler, og at vi kommer tilbake med virkemidler for det i forbindelse med årsavgiften. Men vi snakker ikke om beløp i nærheten av titusenklassen. Vi kommer tilbake til Stortinget når vi har konkludert her, men dette har ikke vært noen hemmelighet. Det har vært skrevet med store bokstaver hele veien at vi skal gjøre to ting – både legge om i forhold til klima og sørge for at vi har virkemidler i forhold til lokale utslipp.

Ulf Leirstein (FrP) [10:23:21]: Mitt poeng var jo bl.a. hvordan folk der ute opplever dette. Jeg tror veldig mange faktisk ikke har fått med seg trusselen om denne store økningen av årsavgiften. Men det er greit å få bekräftet at man ikke ser for seg en økning i størrelsesordenen 10 000 kr. Vi får vente og se hva den faktisk kommer til å bli.

Jeg konstaterer også at denne omleggingen skulle være provenynøytral. Man skulle altså for 2007 få inn like mye i bilavgifter som man fikk i 2006. Blant annet ble Fremskrittspartiets forslag om kraftige kutt i bilavgiftene nedstemt. Når så de fleste i innværende år kjøper bil med avgiftsreduksjon, hvordan ser man da for seg at man skal få inn like mye i avgifter? Hvis man etter hvert ser at man ikke vil klare å oppnå denne provenynøytraliteten som finansministeren var opptatt av, kan vi da frykte at Regjeringen allerede i revidert i mai/juni kommer til å foreta omlegginger, slik at man skal få inn like mye i bilavgifter som Regjeringen faktisk ønsker å få inn?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:24:17]: Det er vel ikke slik at vi i revidert nasjonalbudsjett kommer til å ha full oversikt over hvordan dette bildet er. Det er slik at da budsjettet kom i oktober, ventet selvsagt alle de som hadde tenkt å kjøpe en liten, drivstoffgjerrig bil, til over nyttår med å kjøpe den. Så vi vet ikke helt hvordan disse vridningene i engangsvavgiften nå slår ut for bilparken. Dess-

uten var den ikke helt provenynøytral. Det var faktisk en liten lettelse i engangsvavgiften i det vi foreslo.

Men det jeg har lyst til å si veldig høyt og tydelig – hvis det er noen som ikke har fått med seg at vi kommer til å jobbe med to ting, både drivstoffgjerrige biler og lokale utslipp – er: Vi kommer til å legge fram virkemidler som tar tak i de lokale utslippene – det må alle være forberedt på – og det vil komme krav om partikkelfilter knyttet til dieseler framover. Det skjer et arbeid her i Norge knyttet til det som skjer i EU på dette området.

Presidenten: Presidenten aksepterer tre oppfølgings-spørsmål – først Peter Skovholt Gitmark.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:25:32]: Ikke bare er vi blant dem som har Europas høyeste bilavgifter; vi er også blant dem som har Europas største og eldste bilpark. Den har dessverre en gjennomsnittsalder som ligger vesentlig høyere enn i EU. Vi har en skrottingsalder som ligger på i underkant av 20 år, og vi ser at nyere biler er betydelig mer miljøvennlige, samtidig som de er betydelig sikrere. Faktisk slås det fast i en svensk undersøkelse gjennomført av Folksam at i en møteulykke har man 90 pst. mindre dødsrisiko dersom man sitter i en bil produsert etter 2000 kontra i en bil produsert i perioden 1980–1984.

Vil finansministeren – i likhet med Høyre – ha en raske utskiftning av bilparken, for å se til at vi får både sikrere og mer miljøvennlige biler?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:26:30]: Jeg må vel kanskje si at Høyre jo har hatt sjansen – i fire år – til å gjøre noe når det gjelder bilavgiftene. Det er først nå, etter den nye regjeringen, at det virkelig har skjedd en betydelig endring i forbindelse med bilavgiftene, med et veldig klart mål om å få til en mer miljøvennlig bilpark. Slik sett var vel ikke Høyre uten innflytelse i den forrige regjering. Og de hadde finansministeren. – Ingenting skjedde. Nå er det fart i sakene.

Denne utskiftningen skjer jo litt over tid, det er klart. Men våre ambisjoner når det gjelder sammensetningen av bilparken, er at vi skal klare det som går på sikkerhet, og at vi skal klare å få en bilpark som totalt sett reduserer utslippene. Dette henger sammen med den diskusjonen vi hadde i stad, nemlig: Hvordan skal vi klare å få til en reduksjon i klimautslippene i Norge, og hvordan skal våre bidrag være i verden? Det er klart at da er transportsektoren, som står for ca. 20 pst. av de nasjonale utslippene, veldig, veldig viktig.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgings-spørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:27:40]: Det er rett at det er først nå, i 2006–2007, at vi har presise og objektive kriterier for CO₂-utslipp. Tidligere måtte vi bruke slagvolum og hestekrefter. Slik sett er tiden nå inne. Jeg tror det er viktig å få fram at den avgiftspolitikken som styrer kjøpsatferd i klimavennlig retning, må slå ut hos forbrukeren. Og nå får vi løpende rapporter om at importørene priser an-

nerledes. De kryssubsidierer de bilene som Regjeringen ønsker skal prises mer, vekk, og de lar ikke avgiftsreduksjonen komme forbrukerne til gode, men stapper det i lomma i form av økte marginer. Det bør vi ikke finne oss i.

Nå er det begrenset hva finansministeren kan gjøre med hensyn til å prissette biler, men en kan skjerpe konkurransen på importleddet gjennom lettere parallellimport, for å stresse importørene. En kan kalle inn bransjen og gi den klar beskjed om at dette finner vi oss ikke i. Og en kan på ulike måter bidra til å samarbeide med presse og forbrukerorganisasjoner, slik at forbrukerne får greie på hva det er bransjen nå gjør, og velger biler hvor bransjen er ærlig og gjennomfører en klimavennlig politikk.

Hva vil finansministeren bidra med?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:28:44]: Sponheims poeng er veldig godt, og han bidrar jo ved å stille meg dette spørsmålet i dag. Dette er først og fremst et problem som forbrukerne må ta tak i. De må spørre og grave og forsikre seg om at den avgiftsreduksjonen som vi har gjennomført for de drivstoffgjerrige bilene, kommer de drivstoffgjerrige bilene til gode.

Finansdepartementet har omfattende hjemmesider, slik at man kan gå inn og sjekke hva en reduksjon i engangsavgiften vil medføre for hver modell. Forbrukerne må bruke sin forbrukermakt og etterspørre dette. For det er helt riktig som Sponheim sier, det er ikke meningen at bilbransjen skal endre sammensetningen av bilparken ved at de ordner på dette.

Jeg har i mange sammenhenger sagt det samme til forbrukerne, og jeg prøver å bruke medier og alle andre kanaler for å få det til. Og vi kommer til å overvåke dette nøye. Om det finnes noen flere grep jeg kan ta uten å innføre en planøkonomi der Finansdepartementet vedtar utsalgsprisen for de enkelte bilmodeller, så skal jeg vurdere det.

Presidenten: Gjermund Hagesæter – til oppfølgings spørsmål.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:30:01]: For kvart minutt som går, krev staten inn ca. 100 000 kr i bilrelaterte avgifter, på årsbasis over 50 milliarder kr. Spesielt er engangsavgiften på bilar ekstremt høy i Noreg. Det gjer at bilane i Noreg er veldig dyre, og at vi har ein gammal bilpark – vi ligg på topp i Europa når det gjeld alder. Ei gradvis fjerning av engangsavgiften ville medført at vi hadde fått ei raskare utskifting av bilparken, vi ville fått ein sikrere bilpark, ein meir miljøvennleg bilpark. Det positive er at auka etterspørsel etter utanlandsproduserte bilar ikkje ville ha skapt noko som helst press i norsk økonomi, heller tvert imot.

Er finansministeren einig i at vi gradvis kan fjerne engangsavgiften på bilar utan at det skaper noko press i norsk økonomi?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:31:00]: Nei, det er jeg ikke. Det ville i hvert fall skapt det presset at statskas-

sen hadde mistet betydelige inntekter, og at de inntektene måtte bli funnet et annet sted.

Representanten har helt rett i at vi har et betydelig avgiftsnivå i forhold til transportsektoren og bilsektoren. Engangsavgiften er litt særnorsk, men det ville ha hatt stor betydning for statsbudsjettet hvis vi skulle prioritere å fjerne engangsavgiften. Denne regjeringen har andre prioriteringer.

Vi har sagt at vi skal holde oss til 2004-nivået når det gjelder skatter og avgifter. Min ambisjon for de kommende statsbudsjettene er å vri beskatningen slik at vi får en mer konsekvent beskatning når det gjelder utslipp – altså et grønnere skattesystem og et mer rettferdig skattesystem. I den sammenhengen kommer ikke kraftige reduksjoner i engangsavgiften på biler til å være prioritert.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [10:32:16]: Jeg vil fortsette spørretimen med klimautfordringene. De er høyaktuelle, bl.a. ved at FNs klimapanel denne uken vil legge fram sin nye rapport. Klimautfordringene er noe som opptar flere og flere mennesker. De store konsekvensene av klimautfordringene som vi står overfor, vil vise seg om 50 år – jeg tenker da på temperaturøkningen. Om 50 år lever en tredjedel av dagens norske befolkning.

Noen av oss har sett på SV som en pådriver i klimaspørsmålet. Men nå opplever vi stadig vekk at SV blir overkjørt av Arbeiderpartiet i sak etter sak, det gjelder både klimasaker og andre viktige etiske saker, som bioteknologi.

Men i klimapolitikken trenger vi politisk ledelse. Vi trenger noen som går foran. Beskjeden fra Kofi Annan i Nairobi var nokså klar: Vi må bli modigere, vi må vise politisk lederskap, var hans sluttbeskjed til toppmøtet.

I Nairobi lyktes ikke Norge i å skape allianser for et radikalt lederskap, heller ikke en radikal nordisk røst var å høre i Nairobi. Mitt spørsmål blir: Hvilken rolle mener statsråden Norge skal ha i de internasjonale klimaforhandlingene som stadig pågår, der vi må være tydelige i forhold til å sette – og nå – noen klare nye måltall også internasjonalt?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:34:22]: Det er helt riktig at klimaspørsmålet er et av de aller viktigste spørsmålene i verden for tiden. Den første delen av FNs klimapanel rapport kommer førstkommande fredag. Det er grunn til å anta at rapporten vil inneholde klare bekreftelser på at vi står overfor alvorlige utfordringer når det gjelder klimaet.

Norge har i perioder vært i front når det gjelder å fremme og drive det internasjonale klimaarbeidet. I Nairobi tror jeg det var en generell opplevelse for mange land at klimaforhandlingene stod litt i stampe. Norge tok sammen med Sverige på møtet i Nairobi initiativ til et uformelt ministermøte – som skal være i Sverige i juni. Fordi vi har denne uroen over at de internasjonale klimaforhandlingene står litt i stampe, må vi finne andre veier ut av dette. Det er en av grunnene til at Norge nettopp på

møtet i Nairobi tok initiativet til et klimamøte i juni, i Sve-
rige.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [10:35:52]: For å lykkes internasjonalt må det bygges allianser. Statsråden var i Tyskland i går. I neste måned skal det være energiministermøte, og så er det toppmøte i mars hvor klima- og energiplanen skal behandles.

De andre nordiske landene driver nå og samordner seg i forhold til å lage en felles strategi for å utgjøre et tyngdepunkt i EUs klima- og energidiskusjon. Hva vil statsråden gjøre for at vi som nasjon, som foregangsland, også skal være med på å skape den radikale, nordiske røsten som får gjennomslag innenfor EU?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:36:39]: Norge gjør mange ting innenfor dette området. En av de tingene vi gjør, er å bygge allianser. Jeg var, som det ble nevnt her, i Tyskland i går for å komme i kontakt med miljøvernministeren i Tyskland, som nå sitter med formannskapet i EU. I tillegg har vi nær kontakt med mange andre samarbeidspartnere, både miljøvernministeren i Storbritannia og andre enkeltland.

I tillegg til disse bilaterale samtalene og den kontakten vi har, er det viktig at Norge bidrar til miljøteknologi, utvikling av teknologi som har betydning for den globale oppvarmingen. Noe jeg er helt sikker på vil ha stor betydning for Norges bidrag, er det vi nå gjør knyttet til Mongstad – utviklingen av en renseteknologi som kan ha betydning både i Norge og i andre land.

Presidenten: Presidenten aksepterer tre oppfølgings-
spørsmål – først Tord Lien.

Tord Lien (FrP) [10:37:54]: Det har seg slik at vi hvert eneste år produserer ca. 120 TWh vannkraft i Norge. Hadde vi skullet produsere denne kraftmengden basert på kullkraft, som man i all hovedsak gjør i Europa, hadde norske klimagassutslipp blitt tredoblet. 100 mill. tonn CO₂ ville ha blitt resultatet av 120 TWh kullkraft i Norge.

Dette betyr at norsk industri allerede i dag er basert på svært miljøvennlig kraft. Fremskrittspartiets holdning er at skal man gjennomføre kutt, må man gjøre det der det er mest kostnadseffektivt. Vil statsråden nå bekrefte, hvis man skulle falle ned på et kutt i størrelsesordenen 20–30 pst., at det vil være naturlig at størstedelen av disse kuttene ikke blir foretatt i Norge, men i utlandet – på norsk regning, i tråd med klimaprotokollens virkemiddelapparat?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:38:52]: Når det gjelder det å oppfylle Kyoto-forpliktelsene, har Regjeringen sagt at det skal vi gjøre både gjennom nasjonale tiltak og gjennom å kjøpe kvoter. Vi har sagt både i Soria Moria-erklæringen og mange ganger her i salen at vi skal ta betydelige deler hjemme, men at vi også skal bruke kvoter som et supplement. Dersom vi skal få til et stort løft i hele verden, må alle land bidra. Det er ikke slik at vi som et av verdens rikeste land, et av de landene som er kommet lengst når det gjelder teknologiutvikling, et av de landene

som også har mulighet til å utvikle ny teknologi, kan skyve ansvaret fra oss og si at oppryddingen må noen andre ta. Her må vi også ta vårt ansvar hjemme. Det er jo den kombinasjonen som er den politikken som Regjeringen ønsker å føre.

Presidenten: Børge Brende – til oppfølgings-
spørsmål.

Børge Brende (H) [10:40:08]: Jeg synes faktisk det er trist at Norge ikke har en politikk på klimaområdet i en skjebetime for Kyotoprotokollens fremtid. Den avgjøres nå i løpet av våren. Hvordan kan Norge påvirke dette når vi ikke engang vet hvilke mål vi har satt oss?

Jeg merket meg også at miljøvernministeren i replikkvekslingen etter mitt innlegg uttalte at det er helt «umulig» fra Stortingets talerstol å garantere en spesiell pro-sentsats når det gjelder klimagassreduksjoner. Men den 11. januar stod det en artikkel i Aftenposten med følgende overskrift: «Minst 20 prosent CO₂-kutt innen 2020» Der uttalte miljøvernministeren:

«Regjeringen vil i løpet av våren foreslå at Norge forplikter seg til å kutte minst 20 prosent, kanskje hele 30 prosent av klimagassutslippene innen 2020.»

Hun sa videre at hun «kan garantere» at Regjeringen vil foreslå minst like store reduksjoner. Og så vil ikke finansministeren gi backing til miljøvernministeren på dette i dag! Da vil jeg spørre miljøvernministeren: Er det slik at hun fortsatt garanterer at vi skal redusere med minst 20 pst.? Og hvis hun ikke får det igjennom i Regjeringen, vil hun da gå av?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:41:20]: Jeg er jo veldig glad for at klimapolitikken får så stor oppmerksomhet, for det gjør jo at vi har mulighet til å få en offensiv, bred, tverrpolitisk enighet om virkemidler, som er helt avgjørende for å få redusert utslippene.

Så har jeg lyst til å si at EU-kommisjonen har kommet med et forslag. Det er altså ikke gjort noe vedtak i EU heller. Jeg har gjentatte ganger sagt at Regjeringen jobber for fullt med konkrete tiltak for å få redusert utslippene. Vi har sagt at vi skal komme tilbake til Stortinget i løpet av våren med de konkrete tallene.

Børge Brende er opptatt av klimaet. Det er jeg veldig glad for, men jeg har også lyst til å si at vi nå jobber med en klimaregning på grunn av den forrige regjeringens mange tillatelser til å øke utslippene, som selvfølgelig gjør at vi nå har en svært krevende situasjon foran oss.

Presidenten: Presidenten vil for ordens skyld minne om en passus når det gjelder tillegsspørsmålene og tilleggssvarene i reglementet, fordi presidenten så at finansministeren ble veldig ivrig. Der står det:

«Et regjeringsmedlem har rett til å få ordet etter hvert innlegg av en representant» eller eventuelt «overlate til et annet regjeringsmedlem å svare.»

Det er altså opp til et regjeringsmedlem eventuelt å overlate til et annet regjeringsmedlem å svare.

Dagfinn Høybråten – til oppfølgingsspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:43:14]: Jeg ønsker svar fra miljøvernministeren.

SV gikk inn i denne regjeringen som en miljøpolitisk garantist. Vi ser nå at garantistens garantier ikke gjelder. De har skrevet med liten skrift nederst på garantien: Dette er ikke Regjeringens politikk. Man garanterte rensing fra dag én. Vi får rensing på Mongstad etter år fire – hvis alt går bra. Vi fikk garantier når det gjaldt oljeaktivitet i sårbare områder i nord, som ble utvannet i forvaltningsplanen.

I Nairobi hadde miljøvernministeren sjansen til å ta et internasjonalt lederskap, til å samle de nordiske land om en offensiv nordisk strategi. Nå hører vi at miljøvernministeren skal møte sine nordiske kolleger i juni. Men Nairobi-konferansen var altså i høst. Det er vel og bra at man vil gjøre et nytt forsøk på å gjenreise Norge som miljønasjon, men kanskje man burde begynne å gjenreise SV som miljøparti, for det man her har klart, er å samle hele opposisjonen om en mer offensiv miljøpolitikk enn det SV faktisk står for.

Statsråd Helen Bjørnøy [10:44:28]: Denne Regjeringen fører en miljøpolitikk som ingen tidligere regjering har gjort. Vi har altså en aktivitet knyttet til klimaet som ingen tidligere regjering har hatt. Jeg har lyst til å nevne veldig kort: Vi har fått til en avtale om CO₂-rensing – den forrige regjeringen løftet ikke en finger når det gjaldt CO₂-rensing. Jeg er helt enig i at avtalen kommer noen år senere enn vi hadde håpet, men vi har fått det til. Vi har fond for fornybar energi – den forrige regjeringen løftet ikke en finger for å få det konkret på plass. Vi har nå satt i gang tiltak etter tiltak for å få redusert utslippene. Den forrige regjeringen gjorde akkurat det motsatte. Den sørget for at det ble gitt tillatelse til en rekke nye utslipp. Jeg kan nevne Snøhvit – den forrige regjeringen gav utslippstillatelse til Snøhvit. Jeg kan nevne Kristin-feltet, jeg kan nevne Ormen Lange, og jeg kan (presidenten klubber) nevne Vilje, Volve – en rekke utslipp som resulterer i (presidenten klubber) økte utslipp.

Presidenten: Taletiden er over.

Statsråd Helen Bjørnøy [10:45:39]: Unnskyld, president!

Presidenten: Det skulle ikke undre meg om neste hovedtaler, Gunnar Kvasheim, gir statsråden anledning til å fortsette.

Gunnar Kvasheim (V) [10:45:59]: SV sier i sitt partiprogram at klimagassutslippene skal halveres innen 2020. Jeg konstaterer at ambisjonsnivået nå er endret slik at det er mer enn halvert.

Fellesforbundet hadde forleden en samling hvor de tre rød-grønne partilederne var til stede. Det ble en samling preget av kyss, klapp og klem, og det liknet til forveksling det en ser når idrettsorganisasjonene inngår sponsoravtaler i næringslivet. De gikk på talerstolen til stor jubel og forlot salen med hver sin sjekk. Bjørndalen begrunnet det-

te med at det var partier som var støttespillere, og han la vekt på at de hadde endret standpunkt. Han sa at når det dreier seg om SV, gjelder det gasskraftsaken, og når det gjelder Senterpartiet, har de endret standpunkt i faglige spørsmål. Fellesforbundets leder har helt rett i at SV fundamentalt har endret standpunkt i viktige miljøspørsmål. Det gjelder gasskraftsaken, hvor en skulle ha rensing fra dag én, og så ble det et opplegg som innebærer usikkerhet om rensing innen 2014.

Jeg er opptatt av å spørre miljøvernministeren om hun er tilfreds med å administrere tidenes snuoperasjon i miljøpolitikken, som vi nå får dokumentert når det gjelder klimaspørsmål, og som vi også vet gjelder gasskraftpolitikken. Nå inviterer en ungdom over hele landet til å være med på en felles dugnad for å sette klimaspørsmål på dagsordenen – og så går altså Regjeringen feil vei og øker utslippene. Det innebærer at en starter en kampanje hvor folket skal lede an, og så skal Regjeringen gå i en annen retning. Et annet spørsmål det ville være naturlig å stille statsråden, er om hun ikke ser at denne forskjellen mellom liv og lære fra Regjeringens side kan være med på å undergrave den kampanjen som hun nå har satt i gang.

Statsråd Helen Bjørnøy [10:48:04]: Jeg vil spørre presidenten om jeg kan få begynne å svare litt, og så har jeg lyst til at finansministeren, som var til stede på det møtet med Bjørndalen som det ble referert til, slipper til. Men presidenten må avgjøre om det er mulig at hun kan få gi noen kommentarer etterpå.

Presidenten: Statsråden kan overføre noe av tiden sin til finansministeren ...

Statsråd Helen Bjørnøy: Strålende!

Presidenten: ... og finansministeren kan, hvis de to statsrådene er enige om det, svare på eventuelle oppfølgingsspørsmål som kommer.

Statsråd Helen Bjørnøy [10:48:36]: Det er strålende. Tusen takk, president!

SV er en pådriver for miljøpolitikken i Regjeringen, og SV har sørget for at veldig mange nye ting knyttet til miljøpolitikken har skjedd. Regjeringen fører en politikk som er annerledes enn den den forrige regjeringen førte. Det er helt riktig, for nå jobber vi med konkrete tiltak som gir konkrete mål. Når vi gjennom klimakampanjen inviterer det norske folk til en dugnad om disse spørsmålene, er det nettopp for å understreke at nå tar vi et felles løft – både Regjeringen, offentlige aktører, næringsliv, folk gjennom det å være forbrukermakt, det å opplyse osv. Denne regjeringen fører en miljøpolitikk – så kraftig som ingen har gjort tidligere.

Finansminister – vær så god!

Statsråd Kristin Halvorsen [10:49:36]: Det var jo jeg som var hos Fellesforbundet, på vegne av SV. Det var ikke slik at det var kyss, klapp og klem og full enighet. Tvert imot la vi vekt på at det var uenigheter i spørsmålet

om miljøpolitikken, men at det går an å samarbeide for å få til gode løsninger.

Så syns jeg jo at både representantene for Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti tillater seg en tone i miljødebatten som er helt mismatch i forhold til hva de faktisk selv gjorde da de satt i regjering. Ikke én krone klarte Venstre å få til til rensing av gasskraftverk – vi renser nye gasskraftverk! Ikke noen satsing på jernbane – det var en tragedie hvordan jernbanesatsingen ble holdt tilbake. Vi satser på dette. Ingen endringer i miljøavgifter på bil – nå skjer det noe på dette området.

Så jeg ville anbefale representanten Kvasshheim å jekke seg ned et par hakk. Hvis ikke blir det veldig pinlig for ham å se på Venstres egen arv, som vi nå sliter med.

Gunnar Kvasshheim (V) [10:50:40]: Jeg registrerer at gjennomsnittstemperaturen også øker i salen her. Det tar jeg som et godt tegn på at jeg har truffet ganske godt i forhold til det som er et ømt punkt hos SV. Det er ingen tvil om at de garantiene SV gav i miljøpolitikken knyttet til fornybar energi, hvor det nå er full stopp, og knyttet til gasskraftpolitikken, hvor det nå bygges uten rensing, osv., er tidenes snuoperasjon i miljøpolitikken. Det må det være anledning til å utfordre partiet på.

Det er i stor grad utslipp fra gasskraftverk som er utfordringen i årene som kommer. Nå foreligger det ti planer om å bygge gasskraftverk i Norge. Jeg har lyst til å spørre miljøvernministeren: Hvilken innfallsvinkel vil hun ha i disse sakene? Bør disse gasskraftverkene få krav om rensing fra dag én, eller skal de møtes med Stoltenberg-doktrinen: De får tillatelse, og så renser vi en gang i framtiden hvis det lar seg gjøre?

Presidenten: Presidenten konstaterer at miljøvernministeren overlater til finansministeren å svare på spørsmålet.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:51:49]: Miljøvernministeren er veldig grei – det er et klimapolitisk tiltak å ikke finansministeren overopphetes av debatten. (Munterhet i salen).

Jeg må virkelig si at Venstres stemme i miljødebatten overrasker meg veldig. Hva var arven fra Venstre i klimaspørsmål? Arven fra Venstre er et gasskraftverk som putrer og går på Snøhvit, og som slipper ut nesten en million tonn CO₂ pr. år. Arven fra Venstre var ikke én krone i forhold til rensing av nye gasskraftverk. Den jobben er det vi som har fått i gang, den jobben er det den nye rød-grønne regjeringen som tar tak i – og vi stiller nå krav til videre utbygging av gasskraftverk. Da er det selvfølgelig slik – det står helt tydelig i Soria Moria-erklæringen – at nye gasskraftverk skal renses. Det vi nå holder på med, er å få gjennomført dette på Kårstø, og å gjennomføre en avtale på Mongstad, der vi kan få til et stort, gigantisk teknologiprojekt, som aldri Venstre hadde fått til i regjering, og som kan sørge for at vi ikke bare kan klare å rens Mongstad, men får til teknologi som er kommersielt interessant. Det kan redde verden.

Presidenten: Presidenten aksepterer tre oppfølgings-spørsmål – først Tord Lien.

Tord Lien (FrP) [10:53:14]: Når man hører denne debatten her, skulle man tro at klimagassutslippene i forrige periode ble dramatisk redusert. Slik var det vel ikke.

Men i forhold til det som nevnes her nå om Finnmark og at en million tonn CO₂ slippes ut derfra, har jeg lyst til å peke på at det på Kårstø nå bygges et gasskraftverk som også kommer til å slippe ut en million tonn CO₂ i året resten av hele denne perioden. Nå har Regjeringen sagt at der skal man bruke 5,6 eller kanskje 7 milliarder kr på å rens denne millionen tonn CO₂. Da er det betimelig å spørre – og så får man i Regjeringen bli enig seg imellom om hvem som ønsker å svare på spørsmålet – hvilken reduksjon vi kunne fått dersom disse 5, 6 eller 7 milliardene i stedet hadde blitt brukt på å rens kullkraft i Europa. Da kan jeg kanskje be om at statsråd Storberget svarer på det.

(Munterhet i salen)

Presidenten: Statsråd Helen Bjørnøy er nok rette vedkommende.

Statsråd Helen Bjørnøy [10:54:20]: Denne regjeringen har, som finansministeren har sagt opptil flere ganger nå, slått fast at nye konsesjoner for gasskraftverk skal ha rensing. Når det gjelder Kårstø, har vi sagt at vi skal bidra til rensing, og vi hadde et ønske om å få det på plass innen 2009. Så er sikkert også representanten Lien klar over at NVE la fram en rapport rett før jul som slo fast at den framdriftsplanen som opprinnelig var tenkt, var vanskelig å holde. Vi hadde et stort samrådsmøte i forrige uke, og Regjeringen jobber nå med å trekke konklusjoner for videre framdrift på Kårstø. Det er en problemstilling knyttet til om en skal omsette økonomien hjemme med tenkte reduksjoner ute. Det er en problemstilling jeg ikke ønsker å gå inn i, fordi (presidenten klubber) det handler om at vi skal være forpliktet til å ta utslippsreduksjoner også hjemme.

Presidenten: Presidenten vil igjen gjøre oppmerksom på at det er en liten klokke på begge stoler, både for representant og for regjeringsmedlem.

Børge Brende – til oppfølgings-spørsmål.

Børge Brende (H) [10:55:47]: Jeg synes faktisk det er litt trist og et uttrykk for at man ikke tar klimatrusselen på alvor når statsrådene sitter og flirer på første benk og i tillegg får seg til å svare med at opposisjonen bør jekke seg ned, i en situasjon hvor det er avklart at Regjeringen ikke har noen politikk – foreløpig – når det gjelder hvilke klimareduksjoner Norge har som mål å gjennomføre. Det er avklart at miljøvernministeren ikke hadde dekning i Regjeringen for sine uttalelser. Så hever man stemmen – med svake argumenter – og skylder på dem som var før. Klimagassutslippene var noe lavere i 2005 da Bondevik-regjeringen gikk av. Det blir spennende å se om man i fellesskap makter en politikk slik at man får til det samme

resultatet i 2009. Og på vegne av hvem uttalte miljøvernministeren seg i Aftenposten tidligere i år, da hun garanterte 20 pst. reduksjon? Det kunne i hvert fall ikke være på vegne av Regjeringen. Jeg inviterer miljøvernministeren til et samarbeid. Vi kan gjerne hjelpe miljøvernministeren (presidenten klubber) slik at hun nå får gjennomslag i Regjeringen for en ambisiøs målsetting. (Presidenten klubber igjen.) På hvilken måte kan vi hjelpe statsråd Bjørnøy i forhold til egen partileder og statsministre?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:57:03]: Det er helt korrekt som Børge Brende sier, at det var noen reduksjoner i utslippene i perioden 2001–2005. Først og fremst skyldtes det høye oljepriser, som gjorde at man fikk en utskifting fra fyringskjeler og over til elektrisitet. Det som vi imidlertid skal være veldig klar over, er at de framskrivningene som vi nå ser, og som vi nå har, viser en økning. Det skyldes først og fremst vedtak som den forrige regjeringen gjorde. Alle som jobber med klimapolitikk, vet at vedtak en gjør tidligere år, får konsekvenser etter noen år. Det vi nå ser, er akkurat det. Utbyggingen av Snøhvit, tillatelser på Ormen Lange, Kristin-feltet, Alvheim-feltet osv., er tillatelser som er gitt av den forrige regjering, og som nå resulterer i økende utslipp. Vi har altså en klimaregning som denne regjeringen nå må sørge for å få betalt, og det skal vi gjøre. Jeg er veldig glad for samarbeidsinvitasjonen.

Børge Brende (H) [10:58:14]: Jeg stilte faktisk et spørsmål, president!

Presidenten: Representanten Brende bes lese reglementet en gang til og forholde seg til det.

Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:58:24]: La meg først si at disse usanne reglene vi har hørt om den forrige regjeringens klimapolitikk, skal få sitt etterspill. Jeg skal ikke bruke min tid her på det.

Jeg har registrert at det representanten Kvasheim pekte på, at miljøpolitikken har fått en parallell til Bibelens tretti sølvpenge på Fellesforbundets møte, heller ikke er kommentert. Jeg har allikevel lyst til å gi miljøvernministeren anledning til å si noe om den makt – eller manglende bruk av makt – i Regjeringen som en miljøvernminister har – muligens siste spørsmål om miljø i denne runden. Det er noen få uker til det er sju år siden en regjering gikk av på miljøspørsmål i denne sal, en historisk dag. Det vil ikke skje denne gangen, dels fordi det er en flertallsregjering, dels fordi det er umulig for en regjering å ikke gjøre som en miljøvernminister sier, i en tid hvor klimaspørsmål er det viktigste som er for en regjering. Miljøvernministeren har enormt mye makt, og sannsynligvis mer makt – i denne regjering – enn noen miljøvernminister har hatt, nettopp av den grunn. Og mitt enkle spørsmål er: Hvorfor bruker ikke miljøvernministeren den enorme makt hun har, til å sette ned foten, vel vitende om at intet kan skje med hennes hode i Regjeringen?

Statsråd Helen Bjørnøy [10:59:37]: Jeg kan forsikre representanten Sponheim om at jeg bruker min makt og min innflytelse til å få til en politikk for denne regjeringen som sørger for at miljø gjennomsyrrer alle sektorer. Det er det vi faktisk har sett. 2007-budsjettet er en illustrasjon på det som vi klarer å få til når det gjelder miljø, og når vi sørger for at miljø gjennomsyrrer alle sektorer i samfunnet. Vi har sett en historisk satsing på jernbane. Vi har fått til CO₂-håndtering, og vi har sørget for masse penger til teknologiutvikling. Vi har fått til avgiftsendring, vi har fått til fornybar energi – og vi har oljefondet.

Den viktigste måten en miljøvernminister kan fungere på, er ved å sørge for at miljøpolitikken gjennomgriper alle miljøområder og sektorer i samfunnet. Den innflytelsen har jeg, og den bruker jeg. Og jeg skal love Sponheim at han kommer til å se sterkere og sterkere spor, for Soria Moria-erklæringen skal oppfylles.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Solveig Horne (FrP) [11:00:53]: Mitt spørsmål går til justisministeren, slik at han også får litt å gjøre i dag.

I nyhetene i dag kan vi lese at nesten 7 000 kriminelle slapp tidligere ut av fengsel i fjor for å få ned soningskøene. Statsråd Storberget har uttalt at hans store mål som justisminister er å fjerne soningskøene, og justiskomiteens leder, Anne Marit Bjørnflaten, har sagt til Dagbladet at soningskøene skal være borte i 2009. Jeg skal ikke si at justisministeren kan trylle, men tall fra 2006 viser en økning i soningskøene. Selv om jeg i dag kan lese at vi denne måneden har fått en liten reduksjon, er det likevel bekymringsfullt når vi vet at årsakene til dette først og fremst er bruken av framskutt prøveløslatelse.

Flere og flere slipper ut av fengsel før de har sonet ferdig. Bare i fjor tilsvarte det 150 år i ekstraordinær strafferebatt. Dette er en ordning som gjør at de innsatte får redusert straff uavhengig av hva de er dømt for. Det er en gavepakke til de kriminelle, og det er en hån mot de pårørende og offeret. De kriminelle skal sone den straffen de er dømt for. I tillegg har vi fått en ny form for soningskø, nemlig soningskø for samfunnsstraff. Fremskrittspartiet har advart mot dette lenge, men likevel ser man at justisministeren er fornøyd. Statsråden har nå i overkant av to og et halvt år på seg til å få vekk soningskøene. Byggingen av Halden fengsel har ikke startet ennå, og åpningen av de nye åpne plassene er ikke nok, når man vet at det er enda flere plasser, og da spesielt lukkede plasser, vi trenger.

Mitt spørsmål til statsråden blir da: Vil Regjeringen fortsette med å slippe straffedømte fri før endt soning, eller kan justisministeren nå garantere at han vil ta dette på alvor og bevilge mer penger til utvidelse av de eksisterende fengslene og få på plass flere soningsplasser enn det vi har i dag, uten at de kriminelle premieres og slippes ut før tiden?

Statsråd Knut Storberget [11:02:54]: Jeg kan garantere at Regjeringa gjør hva den kan for å få ned so-

ningskøen i Norge. Etter at Regjeringa tiltrådte høsten 2005, satte vi i verk umiddelbare tiltak. Køen vokste helt fram til i sommer. Da var den oppe i 2 700 straffedømte som stod og ventet på å få sone i Norge. Etter det har tiltakene begynt å virke, og det er jeg veldig glad for. Det er jo også et bredt flertall i Stortinget som har støttet mange av de tiltakene som er iverksatt.

Siden køen nådde sin topp på 2 700, er det en glede for meg i dag å si at den nå er nede i 2 300 – en nedgang på 15-20 pst., som viser at vi er på rett vei. Dette er en nedgang som vi etterlyste lenge i opposisjon, og som jeg er glad for at vi får til. Det viser at etter den forrige regjering manglende innsats på dette området er vi nå i ferd med å få en trend i forhold til soningskø der tallene er på vei ned. Det gjelder heldigvis også samfunnsstraff. Det er helt riktig som representanten sier, at vi heller ikke må bygge opp kø når det gjelder samfunnsstraff. Regjeringa har derfor valgt å bruke ekstra midler til friomsorgen, både i fjor og i år, så vi har ambisjoner om at vi allerede til sommeren skal komme langt med hensyn til køen når det gjelder samfunnsstraff.

Når det gjelder spørsmålet om tidligløslatelse, er jo det et virkemiddel som man bruker for å redusere køen, og som Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre, Arbeiderpartiet og SV har gått inn for både under den forrige regjering og under den nåværende regjering. Det er et virkemiddel vi ønsker å bruke, nettopp for å få bukt med køen, men det er sjølsagt slik at det er et virkemiddel vi ønsker å avvikle når vi ser at vi får hånd om soningskapasiteten i Norge. Der er vårt poeng at det er bedre å løslate en person etter 85 dager enn å la ham sitte i 90 dager, altså løslate ham fem dager før, i stedet for å la ham måtte vente i tre eller fire år på å komme inn og sone 90 dager. Det er bedre å la ham komme inn og sone 85 dager raskt, enn å vente lang tid og sone 90 dager.

Solveig Horne (FrP) [11:05:01]: Jeg takker for svaret.

Statsråden synes kanskje det er fine tall han viser til i dag, men likevel skal vi være oppmerksom på at det er 2 300 som står i soningskø, i tillegg til dem som venter på å sone sin samfunnsstraff.

Fremskrittspartiet har også flere ganger tatt til orde for at de kriminelle som er utenlandske statsborgere, skal kunne sone sin straff i hjemlandet. Dette har også statsråden vært enig i og tatt til orde for både i denne sal og i media. Å iverksette raskere overføring til soning i hjemlandet for utenlandske innsatte vil frigjøre mange plasser i norske fengsler. Vi vet også at en god del av disse står i soningskø. En kan jo spørre seg hvorfor ikke dette blir iverksatt umiddelbart.

Spørsmålet mitt blir da: Er det uenighet om denne bruken internt i Regjeringen, eller vil justisministeren nå få iverksatt dette slik at utenlandske statsborgere får sone i sitt hjemland?

Statsråd Knut Storberget [11:05:55]: Det kan jeg svare uttrykkelig ja på, i den forstand at vi gjør hva vi kan for at flere utenlandske statsborgere skal sone i hjemlandet. Men det er jo ikke slik at den norske justisministeren

over natten kan vedta at nå skal alle polakker sone i Polen. Vi må forholde oss til at vi lever i et internasjonalt samfunn, og at det er flere myndigheter som må ha et ord med i laget.

Men det er mange ting vi kan gjøre for at flere får sone i sitt eget hjemland. Der er det tatt initiativ bl.a. fra Norges side for å gjøre Europarådets konvensjon bedre, slik at vi lettere kan få overført utenlandske borgere, og vi ser nå på mulighetene for at man kan fatte utvisningsvedtak tidligere i prosessen når det gjelder dem som straffedømmes i Norge.

Til slutt: Vi jobber nå aktivt i forhold til vår kriminalomsorg for å gå gjennom alle utlendinger i norske fengsler for å se om vi kan få sendt disse tilbake tidligere. Det er et arbeid som allerede bærer frukter.

Presidenten: Det blir to oppfølgingsspørsmål – først Elisabeth Aspaker.

Elisabeth Aspaker (H) [11:07:08]: Det er vanskelig å ta justisministeren på alvor når han hevder at Regjeringen er på rett vei i kriminalpolitikken. Stadig flere innsatte slipper tidligere ut på gaten, unge, farlige kriminelle skal ikke pågripes og fengsles, og politiet opplever en kritisk varetektssituasjon og får ikke fengslet selv ved til dels alvorlig kriminalitet.

Denne utviklingen går definitivt i gal retning, og resultatet er at folk opplever økt utrygghet. Er dette den kursendringen Regjeringen har varslet i kriminalpolitikken?

Statsråd Knut Storberget [11:07:41]: Dette er en totalt feil beskrivelse av utviklingen. For det første er det altså slik at køen er på vei ned. Den er på et betydelig lavere nivå nå enn da Høyre satt i regjering, da den holdt seg stabil på et rimelig høyt nivå. Det er derfor vi har etablert over 300 nye fengselsplasser i løpet av 2006 og 2007 og har bestemt at vi skal bruke over 1 milliard kr på å etablere det nye store fengselet i Halden. Dette er altså en utvikling som vi har tatt tak i, nettopp for å løse dette problemet. Vi ser altså at tallene går ned, og det må også Høyre erkjenne når man nå ser tallene.

Det er ikke riktig som Aspaker sier, at vi slipper fanger tidligere og tidligere ut. Dette er en praksis som Høyre også gjennomførte da de satt i regjering, nettopp med den begrunnelse å få bukt med soningskøen. Den samme løslatelsesrabatten – om man skal kalle det det – som gis i dag, ble gitt under den forrige regjering. Vi har vurdert om vi skulle utvide dette, men det har vi ikke funnet tilrådelig. Dette er Regjeringa helt enig om.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgings-spørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [11:08:48]: Jeg skal ikke ta historiebeskrivelsen – det kan vi ta debatt om et annet sted – bare konstatere at køene svinger noe, og vi får være glad for at de går noe ned, til 2 300.

Den gangen jeg hadde ansvaret for dette, var det min ambisjon da køen skulle avvikles i løpet av den perioden

vi er inne i nå, at det også inkluderte avvikling av tidligløslatelsene. For det er riktig, som Storberget sier, at tidligløslatelsen er et midlertidig tiltak, og det har hatt bred støtte.

Jeg vil gjerne be statsråden om å bekrefte her i stortingssalen at det å avvikle soningskøen pr. 2009, som jeg oppfatter er Regjeringens målsetting, også inkluderer at man på det tidspunkt ikke lenger har tidligløslatelsen. Den gav på et tidspunkt ca. 130 soningsplasser. Jeg tror det er viktig for Stortinget å vite det.

Jeg vil også gjerne stille spørsmål om Regjeringen er beredt til å skaffe landet flere lukkede plasser. Regjeringen har utsatt de planene som har kommet godt i gang i Salten. Regjeringen vet at det også var planer om å doble kapasiteten i Halden ved å gå fra 250 til 500 plasser. Men hovedspørsmålet er: Vil man avskaffe tidligløslatelsen som en del av politikken om å avskaffe soningskøen innen utgangen av 2009?

Statsråd Knut Storberget [11:09:54]: Det er vår klare ambisjon, og det har jeg også meddelt Stortinget tidligere.

En av grunnene til at vi ønsker å avvikle soningskøen, er at vi ønsker å få full realitet inn i soningen både når det gjelder lengde og når det gjelder kvalitet. Det er viktig at vi får folk raskt inn til soning slik at soningen virker, men det er også viktig at vi opprettholder det nivået som domstolene faktisk har satt for straff. Når vi nå skal få avviklet soningskøen, er det vår klare ambisjon at også denne tidligløslatelsen skal fjernes. Jeg er glad for at den tidligere justisministeren bekrefter at dette har det vært bred politisk enighet om.

Når det gjelder spørsmålet om lukkede plasser, er det bare én ting en regjering kan gjøre for å få flere lukkede plasser, og det er å bygge flere lukkede plasser. Her hadde den forrige regjering på bordet en stor plan om å bygge et fengsel i Halden som ville koste over 1 milliard kr. Jeg er glad for at den regjering jeg er medlem av, nå har valgt å ta det første spadestikket og vil bruke over 100 mill. kr i år for å starte byggingen, slik at dette fengselet skal stå klart så raskt som mulig – med over 250 plasser.

Presidenten: Vi går til siste hovedspørsmål.

Elisabeth Aspaker (H) [11:11:10]: Justisministeren kan bli stående, spørsmålet er til ham.

Narkotika er utvilsomt et av vår tids største problemer, fordi det ofte legger livet til misbrukeren i ruin, og fordi dette også rammer et stort antall pårørende, som kan oppleve å få hele sin livssituasjon snudd på hodet.

Høyre har tatt til orde for nulltoleranse overfor narkotika fordi vi mener samfunnet tydelig må signalisere at vi tar narkotikaproblemet på alvor, og at vi vil sette inn nødvendige midler for å bekjempe dette på bred front. I stedet for støtte fra justisministeren opplever vi et sjokkerende angrep, som vitner om at statsråden bare har lyttet på det ene øret, og at han lukker øynene for en nokså dramatisk utvikling, der narkotikamisbruk har fått fotfeste selv i de mest grisgrendte strøk, der narkotikabeslagene øker

og smuglingsmetodene stadig blir mer utspekulerte, og der stadig flere unge mennesker og deres familier får ødelagt sine liv av narkotikamisbruk og det som følger av dette.

Høyres nulltoleransepolitikk innebærer at vi sier nei til narkotika, og at vi stiller opp for å hjelpe de narkomane. Vår regjering leverer tidenes største satsing på rustiltak og rehabilitering, og Høyre har fulgt opp i sine alternative budsjettforslag.

Dagens regjering har levert det dårligste rusbudsjettet på åtte år, og takten når det gjelder plasser i legemiddelasistert rehabilitering er så dårlig at det vil ta 70 år å hjelpe dem som trenger det.

Justisministeren har endt opp i et blindt forsvar av frisoner for narkotika i byene og stopper der. Jeg konstaterer at vi har en justisminister som ignorerer foreldrenes bekymringer, økte narkotikabeslag og en utvikling med farlig misbruk også i arbeidslivet.

Hvordan kan justisministeren forsvare sitt forsvar for narkotika og sin regjeringens tafatte innsats på rusfeltet for å hjelpe narkomane ut av misbruk og til et mer verdig liv?

Statsråd Knut Storberget [11:13:08]: Jeg må be representanten om å dokumentere at jeg på noe tidspunkt har gått inn i et mer eller mindre blindt forsvar for narkotika – da skal representanten lete lenge. Men når Regjeringa også sier at den ønsker å ha en aktiv holding med hensyn til narkotika, betyr ikke det at vi blindt skal bruke de virkemidlene som vi har brukt over år, og som vi i mange tilfeller faktisk ser ikke virker. 60–70 pst. av dem som sitter inne i norske fengsler i dag, sliter med betydelige rusproblemer. 80 pst. av dem kommer tilbake til kriminell atferd etter løslatelse. Da synes jeg det er et betimelig spørsmål at man nettopp stiller andre virkemidler til rådighet for å møte de problemer som stoffmisbrukerne og ikke minst samfunnet sliter med. Der mener jeg at vi skal reagere raskt. Men vi skal også tillate oss å kunne tenke annerledes overfor disse.

Jeg har heller ikke på noe tidspunkt gått inn for frisoner i Oslo, slik Høyre til stadighet påpeker. Det Arbeiderpartiet og flere partier har støttet ved tidligere anledninger, og som ble gjennomført under den forrige regjering, var sprøyterom i Oslo. Det skal være et hjelpested hvor bl.a. de aller mest slitne stoffmisbrukerne kan få et annet tilbud om hjelp når det gjelder helseproblematikk, men også når det gjelder en del andre sosiale problemer, og som faktisk kan bidra til å redusere kriminaliteten.

Jeg er overbevist om at den eneste måten vi kan løse problemene i forhold til stoff og alkohol på, er å ha flere tanker i hodet på én gang. Det er der jeg mener Høyre ikke er til stede.

Elisabeth Aspaker (H) [11:14:59]: Jeg hører at justisministeren beskriver en svært alvorlig situasjon når det gjelder narkotikaproblemet i det norske samfunnet. Men jeg hører ikke at han er veldig tydelig i signalgivningen om forsterkede tiltak og en helt ny og annen dimensjonering av satsingen på rehabilitering.

Jeg konstaterer også at han heller ikke kommenterer det pinlige i at han har lagt fram det dårligste budsjettet på åtte år når det gjelder rehabilitering, samtidig som han beskriver hvor utbredt narkotikaproblemet er også blant kriminelle.

Statsråden har ved flere anledninger skrytt av politibudsjettet, og politiet er utvilsomt viktig i kampen mot narkotika. Da har jeg lyst til å utfordre justisministeren: Hvordan kan han forsvare at politiets driftsbudsjetter nå viser seg å bli spist opp av lokale investeringer til nødnett og til dyrere biler, som betyr at man spiser av driftsmidlene og overfører dem til investeringer? Hvor blir det da av politiets økende evne til å forebygge og bekjempe narkotikakriminalitet?

Statsråd Knut Storberget [11:16:09]: Jeg er glad for at Høyre-representanten nå velger den argumentasjonen i politiressursdiskusjonen at det er andre elementer som spiser opp politibudsjettet, som hun hevder. Noe av det er også feil. Når det gjelder bilene f.eks., ser vi at den totale prisøkningen på biler går i null når man ser på at noen biler faktisk blir billigere og noen blir dyrere. Jeg vil anbefale representanten Aspaker kanskje ikke å svelge rått den beskrivelse hennes kilder gir av politibudsjettene.

Dette gir meg en anledning til nettopp å si at det ikke er riktig som Høyre gjentatte ganger har sagt, at det er denne regjeringen som kutter i politibudsjettene. Med en gang vi kom i posisjon, økte vi politibudsjettene med over 100 mill. kr. Det var den samme høsten, 2005, som Høyre valgte å kutte i budsjettet til politiet. Dette nivået har vi faktisk valgt å opprettholde. Denne stadige påstanden om at Regjeringa ønsker å kutte i politiinnsatsen, er altså ikke riktig.

Dessuten ber jeg også representanten Aspaker merke seg at det er denne regjeringen som nå bidrar til at vi har et rekordhøyt opptak til Politihøgskolen for å utdanne flere folk, og samtidig en milliardinvestering til et helt nytt nødnett, som avgjort er viktig for norsk politi.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Solveig Horne.

Solveig Horne (FrP) [11:17:30]: Bekjempelse av narkotika er en stor oppgave for samfunnet. Vi ser i dag at det er flere norske fengsler som har store problemer med narkotika. Ofte er det faktisk enklere å få tak i narkotika på innsiden av fengslene enn det er på utsiden.

Bruk av hunder i fengslene er veldig viktig for det forebyggende arbeidet mot narkotika i fengslene. Men vi vet at kriminalomsorgen ikke har nok penger til å kunne ha i hvert fall en hund i hvert distrikt, slik at de lettere kan få til kontroller med hunder.

Da blir mitt spørsmål: Hva vil Regjeringa gjøre for at å få til en nedgang i narkotikabruken i fengslene, og vil det komme penger slik at man kan få mer bruk av hunder for kontroller i fengslene?

Statsråd Knut Storberget [11:18:19]: Det er en viktig problemstilling som representanten Horne tar opp.

Men det kan ikke bare begrenses til narkotikabruk. Det må også omfatte øvrig rusmiddelbruk som tabletter og alkohol, som vi ser er dominerende blant dem som settes inn i norske fengsler. Derfor er det viktig at fengselet, så langt det er mulig, er en rusfri sone.

De tallene vi nå har når det gjelder å avdekke narkotikasituasjonen i norske fengsler, er ikke entydig mørke, og de er ikke så dominerende som det representanten Horne later til å tro. Men det er viktig for oss at dette arbeidet styrkes. Jeg mener faktisk at når vi nå styrker kriminalomsorgen, bidrar til at det blir mindre belastning pr. ansatt, bidrar vi også til å øke ressursene for å drive sikkerhetsarbeid og også arbeid mot narkotika.

Så har jeg lyst til å si: Når det gjelder å forebygge narkotikamisbruk, enten det er i fengselet eller utenfor fengselet, er kanskje en av de viktigste forutsetningene at vi kan dempe den vanlige, legale rusmiddelbruken i samfunnet, dempe ungdoms alkoholforbruk. Der inviterer jeg nå Fremskrittspartiet til også å være med på et samarbeid, slik at vi virkelig kan få tatt et forebyggende jafs når det gjelder så alvorlig kriminalitet.

Presidenten: André Oktay Dahl – til oppfølgings-spørsmål.

André Oktay Dahl (H) [11:19:33]: Først må jeg si til statsråden at vi stemte faktisk for det budsjettet som det ble vist til var så genialt i 2005.

Jeg synes kanskje det etter to år hadde vært på tide å foreta et lite navnebytte på departementet til statsråden, over til det-kongelige-totalt-uakseptable-dette-må-det-gjøres-noe-med-departementet. Det skal jeg ikke gjøre, rett og slett i respekt for de hardt arbeidende menneskene som prøver å følge alle de motstridende signalene som stadig vekk kommer fra statsråden.

Regjeringens politikk består i to ting: Slipp fangene fri, det er vår – året rundt – og at folks behov for trygghet ser ut til å spille en underordnet rolle spesielt når man ser på situasjonen i Oslos gater. Er statsråden bekvem med at situasjonen i Oslos gater er ute av kontroll, mens man samtidig kutter politiets budsjetter tilbake til det nivået det i realiteten var på før – hvis man tar de tallene som faktisk ligger til grunn for representanten Aspakers spørsmål, som faktisk er korrigerede og korrekte og dekkende for situasjonen, slik politiet selv oppfatter det.

Statsråd Knut Storberget [11:20:33]: Jeg må gjen-ta: Regjeringa kutter ikke i Oslo politidistrikts budsjett fra 2006 til 2007. Høyre gjentar det til stadighet. Det kom et kutt når det gjaldt Oslo politidistrikt, og det kom fra den forrige regjeringen i budsjettet for 2006. Da var det et reelt kutt for Oslo-politiet. Det ble foretatt da Høyre satt i regjering. Det forsøkte vi å rette opp noe ved å gi Oslo politidistrikt et ekstra tilskudd for 2006 på bl.a. 6 mill. kr. Så er det noen som har foretatt et kutt når det gjelder Oslo politidistrikt, så er det Høyre – det partiet som André Oktay Dahl representerer. Det betyr ikke at vi ikke har en utfordrende budsjettssituasjon for politiet over det ganske land.

Så er det ikke slik at det flyter i Oslos gater. Det er gjort et betydelig arbeid for å få bukt med gjengkriminaliteten i Oslo, et arbeid som vi nå ser bærer frukter, og som nettopp viser at Regjeringa tar grep om en svært alvorlig kriminalitetsutvikling bl.a. i Oslo.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålsliste, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Svein Flåtten til finansministeren, er overført til arbeids- og inkluderingsministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra arbeids- og inkluderingsministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart før spørsmål 12, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 3, fra representanten Børge Brende til miljøvernministeren, er overført til olje- og energiministeren som rette vedkommende. Spørsmålet er imidlertid trukket tilbake.

Spørsmål 4, fra representanten Line Henriette Holten Hjemdal til olje- og energiministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 5, fra representanten Torbjørn Andersen til olje- og energiministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 15, fra representanten Dagrun Eriksen til helse- og omsorgsministeren, bortfaller, da spørreeren har sykdomsforfall.

Presidenten: Spørsmål 1 vil bli besvart før spørsmål 12.

Vi starter med spørsmål 2.

S p ø r s m å l 2

Bent Høie (H) [11:22:15]: «Regjeringen har nå stoppet oppgavedifferensieringsprosjektet når det gjelder kollektivtransport.

Kommer Regjeringen til å stoppe alle oppgavedifferensieringsprosjektene som gir kommunene muligheter for å overta oppgaver som fylkeskommunen i utgangspunktet har ansvar for?»

Statsråd Åslaug Haga [11:22:45]: Det er godkjent en rekke forsøk med oppgavedifferensiering i perioden 2004–2007. Alle forsøkene skal etter planen pågå ut den fastsatte forsøksperioden. Forsøksloven åpner for en ordinær forsøksperiode på fire år med mulighet til å søke om to års forlengelse.

Eventuell forlengelse av forsøksperioden utover 2007 må vurderes i hvert enkelt tilfelle og bl.a. ses i lys av forvaltningsreformen som skal gjennomføres fra 1. januar

2010. Regjeringa legger generalistkommunesystemet til grunn som et hovedprinsipp for organisering av kommunesektoren, dvs. at alle kommuner i utgangspunktet skal ha samme oppgaver. Oppgavedifferensiering på enkelte avgrensede områder kan imidlertid være et supplement til generalistkommunesystemet. Nye forsøk med differensierte løsninger må vurderes innenfor den enkelte sektor, men det er ikke aktuelt å gi kommunene ulikt oppgaveansvar i særlig stort omfang.

Når det gjelder forsøkene med alternativ organisering av forvaltningen av transportsystemene i Bergen og Trondheim, er det besluttet at disse avsluttes etter den ordinære forsøksperioden på fire år. En avgjørende årsak til dette er at det ikke er lokal enighet mellom partene om å forlenge disse forsøkene. Da forsøkene ble igangsatt, ble det uttrykkelig sagt at skulle de videreføres, måtte det være enighet mellom partene. Forsøket i Kristiansandsregionen er det enighet om, og det kan forlenges. Forsøket i Stavangerregionen er ikke underlagt forsøksloven, og samarbeidet kan således fortsette dersom partene er enige om det.

Bent Høie (H) [11:24:43]: Det vi opplever her, er jo igjen Regjeringens manglende tro på at kommunene kan ta på seg større oppgaver enn det de gjør i dag. Evalueringen av forsøksprosjektet i Bergen og Trondheim når det gjelder kollektivtransport, er jo ikke gjennomført. Det betyr at man ikke vet om dette har ført til et bedre tilbud for innbyggerne, noe som bør være det vesentlige i denne saken.

Betyr det svaret som kommunalministeren nå kommer med, at selv om evalueringsrapporten fra Bergen og Trondheim, når den foreligger, vil være positiv i forhold til innbyggernes opplevelse av kollektivtransporttilbudet, så vil det ikke være aktuelt f.eks. for Regjeringen å innfri søknader om tilsvarende ordninger for andre byer i Norge, f.eks. Stavanger og Kristiansand?

Statsråd Åslaug Haga [11:25:43]: Her må man skille mellom ulike spørsmål. Hvis vi skal forlenge et forsøk som har gått over fire år, må partene være enige om det. Når det gjelder Trondheim, er ingen av partene innstilt på at man skal forlenge forsøket i dets nåværende form.

Når det gjelder Bergen, er det riktig at Bergen kommune ønsker å forlenge forsøket, men Hordaland fylkeskommune ønsker det ikke. Vi må ha respekt for det som var utgangspunktet for forsøkene, nemlig at partene må være enige hvis man skal forlenge. Det er ikke situasjonen.

Når det gjelder evalueringa, starter den i høst og skal fortsette første kvartal, eventuelt første halvår, neste år. Da får man komme tilbake og se på de vurderingene som på det tidspunktet foreligger.

Bent Høie (H) [11:26:45]: Jeg konstaterer igjen at publikums opplevelser av tilbudet ikke er med som et kriterium her, men at det er fylkeskommunens redsel for å miste oppgaver som er førende for Regjeringens politikk i forhold til å kunne gi kommunene utvidede oppgaver.

I Trondheim er det også et forsøksprosjekt knyttet til barnevernet. Er det slik at Regjeringen også vurderer å utvikle dette forsøksprosjektet, eller er det et forsøksprosjekt som det vil være mulig å videreføre også for framtiden?

Statsråd Åslaug Haga [11:27:22]: Jeg er innstilt på å videreføre en rekke forsøk med oppgavedifferensiering, men vi må vurdere fra sektor til sektor og fra sted til sted hva som er klokt å gjøre, men hele tida i den forståelse at det er generalistkommuneprinsippet som skal være det førende.

Når det gjelder kollektivtransporten, som var representantens spørsmål i utgangspunktet, er det et faktum at Hordaland fylkeskommune er svært lite tilfreds med den måten Bergen kommune har fulgt opp prosjektet på. Sånn sett er det nok også grunn til å tro at folk i Bergen har merket lite til dette. Det vil imidlertid bli klargjort gjennom evalueringprosessen, og så får man på et seinere tidspunkt ta stilling til hvordan man skal organisere kollektivtrafikken i Hordalands- og Bergensområdet.

S p ø r s m å l 3

Fra representanten Børge Brende til miljøvernministeren:

«Det planlegges fremføring av store og nye kraftlinjer til Midt-Norge som vil gjøre store inngrep i norsk natur. Alternativet er bl.a. lokal energiproduksjon slik at slike inngrep kan unngås. Hardanger og store deler av Sogn og Fjordane kan bli rammet, deriblant UNESCO-områder og nasjonalparker.

Vil statsråden sammen med resten av Regjeringen ta initiativ til en ny kraftlinjepolitikk der det åpnes for kabling eller sjøkabel for å unngå de store naturinngrepenene?»

S p ø r s m å l 4

Fra representanten Line Henriette Holten Hjemdal til olje- og energiministeren:

«Kraftprisene er halvert siden tidlig i høst. En tilsvarende nedgang på strømreregningen har ikke forbrukerne sett. Dette skyldes først og fremst økning i nettleien. Klimautfordringene som vi står overfor, trenger bevisste forbrukere i forhold til energisparing. Dagens felles fakturering av nettleie og strømforbruk stimulerer lite til energisparing.

Hvordan vil statsråden forsikre seg om at den økte nettleien fører til større investeringer i et bedre linjenett fremfor økt utbytte i nettselskapene?»

Presidenten: Disse spørsmålene er trukket.

S p ø r s m å l 5

Fra representanten Torbjørn Andersen til olje- og energiministeren:

«Storefoss småkraftverk i Tovdalselva pålegges krav om konsesjonsplikt selv om det synes åpenbart at verne-

verdiene ikke blir svekket, og at den allmenne ferdsel ikke berøres negativt av en utbygging. Rapport nr. 134 fra LFI, Unifob, Universitetet i Bergen konkluderer med at det biologiske mangfoldet ikke påvirkes negativt av en utbygging. På utbyggingsstedet er det allerede gjort store tekniske inngrep i form av utsprenninger i elveløpet, vei, jernbanetrasé og kraftlinjer.

Ser statsråden det urimelige i avgjørelsen?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt.

S p ø r s m å l 6

Odd Einar Dørum (V) [11:28:34]: Jeg tillater meg å stille dette spørsmålet til samferdselsministeren:

«Hvor rask saksbehandlingsfremdrift vil man legge opp til i Samferdselsdepartementet for å sikre stortingsbehandling av det brede lokale forliket om Oslopakke 3 høsten 2007?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:28:58]: Forventa vekst i arbeidsplassar og busetnad i Oslo og Akershus bidreg til at transportveksten held fram, og stiller store krav til utvikling av eit effektivt, sikkert og miljøvenleg transportsystem. Regjeringa er nøgd med at lokalpolitikarar i Oslo kommune og Akershus fylkeskommune tek desse utfordringane på alvor og gjennom eit omfattande tverrpolitisk samarbeid har klart å leggje fram eit samla forslag for å møte utfordringane ved å vidareføre trafikantbetalingssystemet i hovudstadsregionen gjennom Oslopakke 3.

Eg er klar over at det å kunne nytte bompengar til å drifte kollektivtransporten har vore ein sær s viktig føresetnad for dei lokale vedtaka om Oslopakke 3. Regjeringa vil kome attende til dette – og andre spørsmål – i samband med hovudstadsmeldinga som vert lagd fram for Stortinget seinare denne sesjonen.

Det er vedteke at det skal verte gjennomført ei ekstern kvalitetssikring av konseptval i tidlegfase – såkalla KS1 – for statlege investeringsprosjekt over 500 mill. kr. KS1 vart vedteke og sett i gang av førre regjering for å betre kvalitetssikringa av store samferdselsprosjekt i ein tidleg fase. Stortinget har òg slutta seg til dette. Regjeringa følgjer difor opp dette arbeidet. Totalkostnadene for Oslopakke 3 overstig KS1-grensa meir enn hundre gonger, og heller ikkje elles er det nokon grunn til at Oslopakke 3 skal verta handsama annleis enn andre store samferdselsprosjekt i landet. Eg går ut frå at representanten Dørum ikkje er usamd med meg i dette.

Eg viser òg til Stortinget si handsaming av Dokument nr. 3:8 for 2005-2006, Riksrevisjonens undersøkelse av effektivitet i offentlige tiltak til kollektivtrafikk – Oslopakke 2. Eit av hovudankepunktene i Riksrevisjonen sin gjennomgang av Oslopakke 2 var at det ikkje var definert klare mål for satsinga. Eg kan ikkje sjå at Oslo kommune og Akershus har definert slike klare mål for Oslopakke 3. Eg er difor oppteken av at det vert gjennomført ei grundig og heilskapleg utgreiing for Oslopakke 3. Eg har allereie

påpeika kor viktig dette er, overfor dei lokale styresmak-
tene, både i møte og i brev.

Ein bompengesøknad om Oslopakke 3 må vidarehand-
sast på vanleg måte i Statens vegvesen før saka kan
verte oversend Samferdselsdepartementet. Med mange
attståande problemstillingar før saka kan handsamast av
departementet, er det for tidleg å seie når i stortingsperi-
oden saka kan leggjast fram for Stortinget.

S o l v e i g H o r n e hadde her overtatt president-
plassen.

Odd Einar Dørum (V) [11:31:34]: Jeg er glad for at
statsråden konstaterer at hun er fornøyd med at man tar på
alvor det som skjer lokalt.

Jeg er ikke enig med statsråden i at det ikke er klare
mål for Oslopakke 3. Avpakket all hovedsetningsbruk i
det dokumentet sier man at trafikkveksten skal tas gjen-
nom kollektivsatsing. Det er et helt klart mål og en forut-
setning for pakken, slik den er lagt opp, og miljøsetningen
er også knyttet til vei, ved at veiene skal være miljøtiltak
i en del av landet hvor det går titusenvis av biler – slik at
veitiltakene er miljøtiltak. Jeg kan derfor ikke være enig i
at det ikke er klare mål, men jeg oppfatter at statsråden
sikkert vil forsikre seg om dette i en dialog med lokale
myndigheter.

Når det gjelder de formelle sider ved saken, forstår jeg
det som ble sagt. Min utålmodighet knytter seg først og
fremt til at det i denne pakken ligger en dekning av en del
prosjekter som ikke dekkes i dag – som overskridelsen
ved Økern – og ikke minst penger til kollektivsatsing fra
1. januar 2008. Jeg regner med at statsråden gjør sitt yt-
terste for å få saken fram så raskt som mulig, og derfor er
mitt spørsmål til statsråden: Kan hun antyde når det tid-
ligst kan skje? Jeg legger til grunn at hun legger sitt beste
skjønn og engasjement i dette.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:32:44]: Eg er glad
for at representanten Dørum og eg har ei felles forståing
av kor viktig denne saka er. Eg deler absolutt Dørum sitt
syn på at det sjølv sagt ligg gode målsetjingar i Oslo-
pakke 3. Det står att å greie ut nokre sider når det gjeld
målsetjinga, når me veit at det som ligg i pakka, ikkje vil
føre til redusert biltrafikk. Men det er ei stor satsing på
kollektivtransport, som forhåpentlegvis skal ta den store
veksten som me ser kjem i dette folkerike området. Det
synest eg er viktig.

Bompengesøknaden kom i slutten av november. Han
vart straks send over til Vegdirektoratet for vidare handsa-
ming. Eg legg opp til at det ikkje skal verte noka trenering
i noko ledd som eg har ansvaret for, men med det systemet
som ligg inne i KS1, vil det iallfall vere eit godt stykke ut
i 2008 for ein kan rekne med at den saka er klar i forhold
til KS1-handsaming.

Odd Einar Dørum (V) [11:33:54]: Jeg tror det kan
være nyttig for oss alle å bli minnet om hva Oslopakke 3
er. Det er altså en bred, lokal samarbeidsvilje til å løfte en
lokal beskatning av bilbruk for å sikre to formål: Det førs-

te er 50 pst. av pengene til å sikre drift og investeringer i
kollektivtransport, og det andre er å sørge for at tøft
miljøbelastede veier legges under bakken. I sum er det
helt klart at hensikten er at trafikkveksten skal tas kollek-
tivt. Det er også lagt opp til at man skal klare dette.

Jeg forstår statsrådens behov for å ha en fair og skikke-
lig behandling. Mitt spørsmål er preget av en utålmodig-
het etter å få dette på plass, ut fra den brede politiske enig-
het som foreligger her – for den er enestående. Den inklu-
derer alle partier i Oslo bystyre og alle partier unntatt
Fremskrittspartiet i Akershus fylkesting. Det er sjelden at
en norsk samferdselsminister får mulighet til å klippe sno-
ra for noe som kan kalles for 40 milliarder kr i lokalt til-
skudd i forbindelse med drifting av kollektivtransport,
bygging av kollektivtransport og veier. Jeg aner at det i
dialogen mellom stasråden og meg i hvert fall ligger en
felles vilje til å få det til.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:35:04]: Eg kan
understreke det siste. Her ligg absolutt ein felles vilje til å
få dette til. Eg føler at me har ein god dialog med dei lo-
kale styresmaktene, og at ein har ei forståing for dei pro-
sessane som nødvendigvis må gå føre seg når det gjeld eit
prosjekt av denne størrelsen, som langt overstig grensa for
KS1-handsaming.

I tillegg til KS1-handsaminga må vi også førebu ei
endring av veglova, dersom me skal kome i møte det som
ligg i Oslopakke 1. Ei slik lovendring vil ta eit års tid. Me
må ta den tida som trengst, men me skal ikkje bruke tid
utover det som er nødvendig for å få ei forsvarleg handsa-
ming av denne viktige saka.

S p ø r s m å l 7

Per Roar Bredvold (FrP) [11:36:08]: Jeg ønsker å
stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«I Hedmark omkom 27 personer i bilulykker i 2006.
Ikke noe fylke hadde flere omkomne. I tillegg er det svært
mange ulykker med personskader samt store materielle
skader.

Ser statsråden noen mulighet til å forsere planlagte
prosjekter samt bevilge penger til riksvei 3?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:36:32]: I Hedmark
omkom 27 personar i bilulukker i 2006, av dei ni på rv. 3.
Tolv personar omkom i bilulukker på E6 i Akershus, Hed-
mark og Oppland i 2006, av dei seks på E6 Gardermoen-
Kolomoen. Møteulukkene viser ein aukande tendens.

Ut frå rv. 3 si betydning for transport mellom Oslo og
Trondheim må prioriteringane på denne ruta sjåast i
samanheng med prioriteringane på E6 mellom Oslo og
Trondheim, jf. St.meld. nr. 46 for 1999-2000 Nasjonal
transportplan 2002-2011.

I St.meld. nr. 24 for 2003-2004 Nasjonal transportplan
2006-2015 er det føreslått utført mindre investeringstil-
tak, bl.a. utbetring av eksisterande rv. 3 mellom Elverum
og Rena i første fireårsperiode. I handlingsprogrammet
for investeringar på stamvegnettet for perioden 2006-

2009 fann Stortinget likevel ikkje rom for investeringar på rv. 3 i Hedmark.

Statens vegvesen Region øst har i 2006 fullført eit prøveprosjekt på ei 11 km lang strekning på rv. 3 i Stor-Elvdal kommune. Prosjektet er omtala i St.meld. nr. 46 for 1999-2000, Nasjonal transportplan 2002-2011. I opplegget inngår tiltak på sideterreng, breiddutviding, avkjørselsregulering m.m. Prosjektet er koordinert med dekkelegging på rv. 3. Transport- og kommunikasjonskomiteen hadde i samband med behandlinga av statsbudsjettet for 2007 følgjande merknad:

«Komiteen ber om at breiddeutvidelsesprosjektet videreføres i 2007, i den grad det er mulig gjennom innsparinger innenfor Statens vegvesen Region østs område, eller for øvrig på stamveggruten som rv 3 er en del av.»

Eg vil på grunnlag av komiteen sine merknader ta dette spørsmålet opp med Vegdirektoratet for å sjå om det er mogleg å vidareføre breiddutvidingsprosjektet i 2007–2008. Når det gjeld prioritering av stamvegmidlane for Hedmark i neste NTP, er det som kjent i stor grad opp til fylkestinget kor høgt tiltak på rv. 3 skal kome.

Eg vil òg understreke E6 si betydning for ulukkesutviklinga generelt i Akershus, Hedmark og Oppland. I St.meld. nr. 24 for 2003-2004, Nasjonal transportplan 2006-2015, er det føreset at E6 Gardermoen–Kolomoen skal byggjast om til firefelts veg med fysisk midtdelar i planperioden. Dette er følgt opp i handlingsprogrammet for investeringar på stamvegnettet for perioden 2006–2009. Eg meiner dette tiltaket er svært viktig for trafikksikkerleiken i Hedmark.

Det var opphavg tenkt at det skulle fremjast eit samla finansieringsopplegg for heile strekninga. På grunn av manglande planavklaring på delar av strekninga – Minnesund–Skaberud spesielt – har Samferdselsdepartementet avgjort at det skal fremjast eit finansieringsopplegg for dei strekningane som det føreligg tilstrekkeleg planavklaring på. Eg meiner dette er eit viktig grep, som kan gjere at me kan hauste trafikksikkerleiksvinstar for utbyggings tiltaket på E6 på eit tidlegare tidspunkt.

Samferdselsdepartementet har no starta arbeidet med ekstern kvalitetssikring, KS2, av den fyrste delen av prosjektet, og eg legg opp til at Regjeringa kan fremje ein stortingsproposisjon for utbygging og finansiering av E6 Gardermoen–Dal i Akershus og E6 Skaberud–Kolomoen i Hedmark i løpet av 2007. Det er ein føresetnad at det vert tilslutnad til delvis bompengefinansiering av heile prosjektet Gardermoen–Kolomoen.

Eg viser òg til svara mine på spørsmål nr. 13 i spørjetimen 15. februar 2006 og på spørsmål nr. 9 i spørjetimen 1. mars 2006 frå representanten Per Roar Bredvold om trafikkulukker og tiltak i Hedmark og spesielt om tilhøva på rv. 3.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:40:16]: Jeg takker statsråden for svaret, som for så vidt var en grei opprømsing av hva som kanskje kommer til å skje og forhåpentligvis kommer til å skje. Statsråden nevnte også at representanten Bredvold hadde hatt lignende spørsmål før. Det kan

jeg love statsråden og Stortinget at jeg kommer til å ha videre i min periode som stortingsrepresentant.

Jeg er redd tallet 27. 27 drepte er 27 for mange. I 2005 var det 15 drepte i Hedmark. Det er ikke noe annet fylke som har et så pass stort antall drepte, og jeg håper statsråden tar inn over seg at vi må gjøre noe for å få ned antall drepte.

Når man ser på rv. 3, er det ikke bare en vei for Hedmark, det er en transitvei for hele landet. Jeg overdriver selvfølgelig når jeg sier hele landet, men jeg velger å gjøre det, for rundt 90 pst. av vogntogene velger Østerdalen framfor Gudbrandsdalen, fordi den er kortere og mer lønnsom.

Rv. 3 er av Stortinget utnevnt til stamvei, men bare ca. 6 pst. – tror jeg det var – holder i dag stamveinorm, dvs. 8,5 meters norm. Det er altså mye å gjøre her.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:41:31]: Regjeringa satsar på samferdsel og har i årets budsjett ein stor auke på samferdselsbudsjettet som òg kjem Hedmark til gode. Men det me gjer med den store satsinga, er å oppfylle Nasjonal transportplan, som er vedteken her i Stortinget, og med eit handlingsprogram som ligg ved og høyrer innunder Nasjonal transportplan. I det handlingsprogrammet er prioriteringa til fylkestinget i Hedmark følgt opp. I den prioriteringa ligg den såkalla lottorekkja – 2, 4, 6, 16 – og rv. 3 er ikkje prioritert. Trass i det har ein evna å finne litt midlar til breiddutviding, og eg er – stadig trass i det som ligg av føringar i NTP – budd på å gå i dialog med Statens vegvesen, og har alt gjort det, i håp om at me skal kunne finne nokre midlar i tillegg. Men det er ei krevjande øving, for då går me altså utover det som fylkestinget har prioritert, og det som Stortinget har prioritert i sitt vedtak.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:42:38]: Jeg takker statsråden nok en gang for svaret.

Når det gjelder breiddeutvidelsesprosjektet, var det jeg og Fremskrittspartiet som sammen med daværende regjering fikk til 20 mill. kr ekstra til Hedmark, 20 mill. kr ekstra til Sør-Trøndelag, samt at Vegvesenet kom med noe. Da har vi fått 11 km bra vei nord for Rena.

Jeg hadde håpet at Regjeringen kunne fortsette med å gi noen millioner – la oss si 20–30 mill. kr til Hedmark, 20–30 mill. kr til Trøndelag – slik at det i hvert fall kunne skje noe. Når det ikke skjer noe – dessverre – er det ille.

Hvis statsråden f. eks. leser Hamar Arbeiderblad for 11. januar 2007 og ser hvor folk dør i Hedmark på grunn av trafikkskader, og leser i andre aviser om daglige ulykker på rv. 3 – og noen ganger dør folk der – håper jeg at statsråden vil ta dette inn over seg.

27 drepte er, som jeg sa innledningsvis, 27 for mange. Derfor stiller jeg dette spørsmålet nå, og jeg kommer til å stille det flere ganger.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:43:45]: Statsråden tek inn over seg at dødstala er altfor høge både i Hedmark og i resten av landet. Eg har seinast i dag vorte mint på det, ved ei markering som Trygg Trafikk hadde utafør Stortinget her i tidlege morgontimar, med sine tydelege

(Statsråd Navarsete)

krav om kva me skal gjere for å vareta dei gåande og syklande, altså dei mjuke trafikantane i trafikksystemet vårt. Så det vert jobba, det vert satsa, og det skal me fortsetje med, både i Hedmark og i resten av landet.

I motsetning til tidlegare regjeringar har me ikkje berre lagt inn 20 mill. kr, me har lagt inn 2 milliardar kr i auke til samferdsel. Det betyr at det vert rom for mykje større tiltak på både utbyggings- og vedlikehaldssida, noko som betyr auka trafikktryggleik for dei vegfarande og andre trafikantar. Så dette har me fokus på. Trafikktryggleik er punkt 1 i Regjeringa sin samferdselspolitikk, og me arbeider med visjonen om null drepne og hardt skadde i trafikken som den styrande visjonen for arbeidet vårt – òg i Hedmark.

S p ø r s m å l 8

Steinar Gullvåg (A) [11:45:16]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«NSB har lagt inn betydelig slakk i sitt ruteopplegg på Vestfoldbanen. Etter siste ruterevisjon pr. 8. januar 2007 varierer reisetida Tønsberg–Oslo fra 1 time 27 minutter til 1 time 37 minutter. På returen varierer reisetida fra 1 time 25 minutter til 1 time 31 minutter. De reisende opplever stadig at toget må «ta pauser» for å holde oppsatt reisetid eller vente på kryssende tog.

Hva kan gjøres for å korte ned kjøretida og få til et bedre ruteopplegg?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:46:10]: Etter ruteomlegginga frå 8. januar 2007 har eit tog inn mot Oslo i rushperioden om morgonen fått 7 minutt lengre køyretid. Årsaka til dette er at det frå same dato vart innført ein ny togavgang i motsett retning frå Oslo til Larvik. Den nye avgangen har fått same køyremønster som dei andre toga som køyrer fast kvar time på Vestfoldbana. Det var eit sterkt lokalt ynske om at den nye togavgangen skulle kome til Larvik innan kl. 08.00 om morgonen. På grunn av manglande tilgang til spor, såkalla ruteleie, måtte ruteida for motgåande tog justerast noko. Infrastrukturen på strekninga mellom Oslo og Drammen er fullt utnytta, og kryssingsmoglegheitene på strekninga Drammen–Larvik er ein avgrensande faktor for å kunne auke togkapasiteten og samstundes korte ned køyretida på Vestfoldbana.

For å betre tilhøva for passasjerane inn til Oslo om morgonen vil NSB i samband med komande ruteendring i juni i år endre rutetidene slik at sørgåande tog får noko lengre køyretid, medan motgåande tog mot Oslo får tilbake ruteleiet som var før 8. januar i år.

Eg er glad for at me har fått på plass morgontog til Larvik, som Vestfold fylkeskommune og Steinar Gullvåg har kjempa for. Eg er dessutan glad for at NSB frå juni i år får til den ruteendringa som ein ynskjer frå lokalt hald.

Det er òg grunn til å glede seg over at me har fått ei regjering som lyfter jernbaneinvesteringane med 50 pst., slik at me òg skal kunne få opp kapasiteten på denne viktige strekninga.

Steinar Gullvåg (A) [11:47:47]: Jeg vil takke statsråden for et meget positivt svar. Jeg vil også takke statsråden for hennes innsats for Vestfoldbanen.

Jeg finner grunn til å understreke at det er nødvendig å ha stadig fokus på kjøretida på Vestfoldbanen, fordi det nå er slik at Vestfoldbanen i større og større grad vil konkurrere med biltrafikken på strekningen inn mot Oslo. Etter hvert som kollektivfeltet blir utvidet fram mot Asker, vil biltrafikken og busstrafikken i framtida få kortere kjøretid enn i dag.

Det er vidare grunn til å se nærmere på stoppmønsteret på disse strekningene for å få til et bedre ruteopplegg enn det vi har i dag.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:48:52]: Eg deler absolutt Steinar Gullvåg sine betraktningar om dette temaet. Det er viktig for Regjeringa å sikre at toget har konkurransekraft i forhold til biltrafikken, ikkje minst i det trafikk- og folketette området som me no snakkar om.

Den saka som me diskuterer no, er eit godt døme på kor vanskeleg og presserande kapasitetssituasjonen er for jernbaneinfrastrukturen i Austlandsområdet, og då på Vestfoldbana spesielt, som me diskuterer no. Sjølv ein liten auke i kapasitet får, slik situasjonen er i dag, konsekvensar for køyretida. Men me har jo alle her same interesse av å få toget raskt fram. Det som no skjer med dei auka investeringane, er at me får ein ny Lysaker stasjon og eit nytt dobbeltspor mellom Lysaker og Sandvika samtidig som det er planlagt fleire parsellar òg på Vestfoldbana. Så over tid no vert det eit betre tilbod, som passasjerane i Vestfold absolutt skal merke.

Steinar Gullvåg (A) [11:49:59]: Jeg er enig med samferdselsministeren i at det på lang sikt bare er ytterligere infrastrukturinvesteringer som vil kunne bedre situasjonen på Vestfoldbanen. Jeg er også glad for at vi nå får investeringer på strekningen mellom Oslo og Sandvika. Jeg håper at det ikke tar altfor lang tid før vi nå også kan sette i gang med utbyggingen av Vestfoldbanen, slik samferdselsministeren antyder.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:50:33]: Det er vel ikkje så mykje å føye til dei fromme ynska. Dette får me kome tilbake til etter kvart, og me skal ha ein god dialog om det i tida som kjem.

Eg vil berre minne om at i tillegg til dei investeringane som vert gjorde, er det nettopp inngått ein ny fireårig avtale med NSB som inneber ein auke i kapasiteten på rute-tilbodet med opptil heile 15 pst. i rushtida. Me er veldig glade for at folk òg på kort sikt, frå i dag og i dei neste fire åra, vil oppleve ei opptrapping på både materiell, avgangar og kapasitet som vil vere positiv for både Vestfold og resten av dette viktige, folketette området.

S p ø r s m å l 9

Arne Sortevik (FrP) [11:51:26]: Jeg har følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Det ligger flere klager til behandling hos ESA vedrørende norske bompengefinansierte samferdselsprosjekt. Klagene gjelder brudd på EUs bestemmelser om bompenger, spesielt forhåndsinnkreving, krav om at betalere skal ha direkte nytte, samt mulige omkjøringsmuligheter. Flere klager er varslet, også for prosjekter som er på vei frem til behandling i Samferdselsdepartementet og i Stortinget.

Hvilken strategi har statsråden dersom slike klager får medhold i ESA og EFTA-domstolen?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:52:11]: Samferdselsdepartementet er varslet om i alt seks klager til ESA som gjeld norske bompengoordninger. Spørsmåla er stort sett knytte til forholdet mellom nytte og betaling, men med noko ulik vinkling i dei einskilde sakene. Eg har ingen grunn til å tru at innkrevjing på førehand, slik me praktiserer det i Noreg, er problematisk i høve til EØS-avtala, sidan ESA aldri har bede oss om å svare for dette.

Lat meg understreke at EFTA-domstolen så langt ikkje har prøvd ei einaste sak om bompengar. Departementet har svara ESA på alle spørsmåla me har fått til no. Norske styresmakter meiner at dei sakene der det er klaga til ESA, ikkje er i strid med gjeldande direktiv. Eg finn det ikkje rett å gå inn på ein hypotetisk diskusjon om moglege strategi dersom klagarane skulle få medhald.

Arne Sortevik (FrP) [11:53:12]: Takk for svaret. Det er riktig at få, om noen, har klaget til ESA før når det gjelder bompenger. Men grunnen til at det nå foreligger seks klager, og er varslet flere, er at omfanget av bompengebrauken har økt dramatisk i Norge, og faktisk spesielt under denne regjeringen. Det er også slik at ingen av disse bompengefinansierte prosjektene har vært lagt frem til folkeavstemning, slik at det er en direkte kanal fra innbyggerinitiativ som klagerne bruker. Jeg går ut fra at statsråden også er åpen for at innbyggerne kan bruke den type kanaler. Men oppfølgingsspørsmålet er: Dersom klagerne og innbyggerne får rett, vil da staten bidra mer til de prosjektene som ikke får lov til å bruke forhåndsinnkreving, og som ikke får lov til å kreve betaling fra trafikanter som ikke bruker prosjektet man blir pålagt å betale for?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:54:15]: Me er i ein prosess der me svarar på spørsmål frå ESA. Om det vert rettssak på nokre av desse sakene, veit me ingenting om i dag. Å gå inn på kva for strategi me skal velje dersom ESA vil gå til rettssak, og dersom Noreg skulle tape, vert svært mykje dersom, om og men. Eg meiner at dette ikkje er tida for å gå inn på den typen diskusjonar. Me har eit klart standpunkt frå norske styresmakter i desse sakene. Det betyr at vi køyrer eitt løp, og så får me, dersom det skulle vise seg ikkje å rekke, ta ein diskusjon om kva dei alternative strategiane skal vere. Eg vel å køyre i ei retning og ikkje bruke mykje tid og krefter på dei alternative strategiane i dag, så lenge me ikkje veit om det vert noko meir enn hypotetiske spørsmål.

Arne Sortevik (FrP) [11:55:11]: Igjen takk for svaret. Det er viktig og nyttig å lytte, og kanskje spesielt til

det man har sagt selv før. Det er slik at partiene som tillater og oppmuntrer til bruk av bompengefinansiering, også har satt noen rimelighetskrav i forhold til bruk av en slik ordning, og de rimelighetskravene er jo noen av de samme rimelighetskravene som ESA nå etterprøver, og som EU har nedfelt, nemlig at man innskjerper retningslinjene for nytteprinsippet. Det sa flertallet i Stortinget da NTP 2006-2015 ble behandlet, og flertallet sa også at «etter-skuddsinnkreving skal være hovedregelen». Men i praksis er det ikke blitt slik, slik at oppfølgingsspørsmålet blir da: Vil denne regjeringen i større grad etterleve de retningslinjer som også sittende regjeringspartier var med på å understreke bør være retningslinjer, da NTP 2006-2015 ble behandlet?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:56:15]: Så langt som eg har kunna erfare, har me same praksis på dette som førre regjering hadde, og som har vore innarbeidd. Eg har lova Stortinget at me skal kome tilbake med ein gjennomgang av retningslinjene for bompengefinansiering, og det arbeidet held ein på med, så det skal me då kome tilbake til.

Verken statsråden eller andre i det sentrale politiske apparatet initierer og oppmuntrar bompengeprojekt, slik ein kunne få inntrykk av at representanten Sortevik hevda. Desse prosjekta vert både initierte og vedtekne lokalt og regionalt før dei går gjennom Vegdirektoratet og inn til departement og regjering til avgjerd, før Stortinget får dei – eventuelt, dersom dei passerer regjeringa. Så me har eit system på dette som eg meiner både er lokaldemokratisk forsvarleg og på andre område forsvarleg. Men me skal drøfte retningslinjene, og det skal sjølv sagt òg Sortevik få anledning til å vere med på ein diskusjon om.

S p ø r s m å l 1 0

Elisabeth Aspaker (H) [11:57:35]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Det regionale vitensenteret for Nord-Norge i Tromsø er et viktig redskap for å høyne interessen og styrke realfagskompetansen i landsdelen. Det sentrale vitensenterstyret har pekt på at nye lokaler for dette senteret er en kritisk faktor for et velfungerende vitensenter.

Kan statsråden avkrefte at statsstøtten til drift av det nordnorske vitensenteret gjøres avhengig av nybygg, og ser statsråden noen mulighet for at staten kan delta i et spleiselag på det nybygget senteret nå trenger?»

Statsråd Øystein Djupedal [11:58:09]: La meg først si at Regjeringen satser betydelig på vitensentrene. Dette er et viktig tiltak i Regjeringens strategi for styrking av realfagene. Vitensentrene retter seg spesielt mot barn og unge og tar opp naturvitenskapelige og teknologiske temaer knyttet til dagliglivet. Noen vitensentre tilbyr også kurs for lærere. Satsingen på vitensentrene skal derfor bidra til å løfte realfagskompetansen i skolen spesielt og i samfunnet generelt, og ikke minst til å øke interessen for vitenskap og teknologi, som er en veldig viktig bit av vitensentrenes virke.

Regjeringen har forsterket satsingen på vitensentrene og økt satsingen over mitt departements budsjett med hele 6 mill. kr for inneværende år, til 16 mill. kr, så det er en betydelig satsing. Dette vil bli brukt både til å styrke de seks regionale vitensentrene og ikke minst bidra til å starte et nytt vitensenter i Grenlandsregionen. Vitensentrene får også aktivitetsstøtte gjennom Den kulturelle skolesekken.

Den faglige delen av satsingen på vitensentrene skjer gjennom et eget vitensenterstyre i Norges forskningsråd. De vurderer driften ved det enkelte senter og gir råd om hva sentrene bør legge vekt på i utviklingsarbeidet. Nordnorsk vitensenter i Tromsø har fått råd om at nye lokaler vil være sentralt for senterets utvikling.

Jeg vil understreke at dette er et råd fra vitensenterstyret og på ingen måte knyttet til den statlige støtten til drift. Jeg kan derfor avkrefte kutt i den statlige støtten på grunn av manglende nybygg, med henblikk på representanten Aspakers spørsmål.

Den andre delen av spørsmålet fra representanten Aspaker handler om støtte til et nybygg. De statlige midlene skal etter forutsetningene gå til drift av vitensentrene. Det er for tiden mange store og tunge utfordringer innenfor Kunnskapsdepartementets ansvarsområde. Jeg ser derfor ingen mulighet til å kunne gi støtte til nybygg for Nordnorsk vitensenter i Tromsø.

Elisabeth Aspaker (H) [12:00:00]: Jeg vil takke statsråden for svaret.

Jeg var til stede den 1. desember da Regjeringen presenterte sin nordområdestrategi i Tromsø. Da ble det sagt at kunnskap skulle være navet i nordområdestrategien. Jeg tror heller ikke det hersker noen tvil om at realfagene er av særlig betydning hvis vi skal realisere mulighetene i nordområdene. Vi trenger flere med realfag, og vi trenger flere forskere for å drive videre teknologiutvikling til beste for miljøet, men også for bosettingen i Nord-Norge.

Jeg tror heller ikke det er noen tvil om at vitensentrene gir næring til mange små forskerspirer, for det høyner utvilsomt interessen for realfag. Jeg ser også at besøkstallet ved vitensentrene generelt og for Nord-Norge også har økt sterkt den korte tiden vitensentrene har vært i funksjon. Mitt spørsmål til statsråden er da: Er statsråden villig til å vurdere en særskilt styrking av vitensenteret i Nord-Norge til drift, og jeg utfordrer en gang til på bygg, all den tid man har sagt at kunnskap skal være navet i nordområdestrategien, og at realfagene der skal ha en helt spesiell oppmerksomhet?

Statsråd Øystein Djupedal [12:01:08]: Jeg er glad for at representanten har lest Regjeringens nordområdestrategi. Det er helt riktig at kunnskap er navet, og vår satsing på kunnskap også i Nord-Norge er betydelig og vil være betydelig i budsjettene framover.

Vitensentrene ligger meg spesielt på hjertet, og derfor har vi hatt en betydelig satsing – helt fra 10 mill. kr under den forrige regjering og opp til 16 mill. kr i mitt budsjett for 2007. Grunnen til det er at jeg mener at vitensentrene bidrar positivt til å styrke interessen for teknologi, viten-

skap og realfag. Det å kunne gå en søndag formiddag på et vitensenter med ungene sine er blant annet en veldig morsom måte å få dette med teknologi og vitenskap inn på.

Vi vil styrke vitensentrene videre framover, for vitensentrene er en viktig bit av vår regjeringssatsing på realfag og naturvitenskap. Men jeg kan ikke love penger til et nytt bygg. Bygg ligger utenfor det som vi har økonomi til, og ikke minst ligger det utenfor det som kanskje er den viktigste prioriteringen knyttet til kunnskapsutvikling i nord. Jeg er godt kjent med at det blant alle våre universiteter og høyskoler, også i Nord-Norge, finnes mange som gjerne skulle hatt nye bygg, og de er foran i køen, før et nytt vitensenter.

Elisabeth Aspaker (H) [12:02:15]: Jeg vil takke statsråden for svaret, men jeg hadde faktisk trodd at statsråden nå ville gripe sjansen til å bidra til å konkretisere ett tiltak i forbindelse med nordområdestrategien. Er det noe som preger den, så er det mye ord, generelle vendinger og lite konkret handling. Jeg vil igjen utfordre statsråden til å si hvordan han tenker at Nordnorsk vitensenter kan spille en viktig rolle i forhold til stimulering og motivering av elever og lærere, i en landsdel som kanskje har særlig store avstandsutfordringer og geografi å slite med, siden det senteret skal dekke fra Namdalen til Kirkenes. Jeg vil påstå at det senteret har noen spesielle driftsutfordringer for å kunne gjøre jobben for sin region. Jeg spør igjen: Er det ingen mulighet, ser ikke statsråden at dette kunne være ett konkret tiltak for at nordområdestrategien skal materialisere seg i noe konkret?

Statsråd Øystein Djupedal [12:03:15]: Jeg var til stede da vi la fram nordområdestrategien i Tromsø. Det var en enestående jubelreise. Den mottakelsen vi fikk i Nord-Norge, tydet absolutt ikke på at de tiltak som vi her har foreslått, ble oppfattet som lite konkrete. Tvert imot ble landsdelen veldig tilfreds med det vi la fram, og vi vil i de årlige budsjetter framover selvfølgelig komme tilbake med mange tiltak.

Vitensenteret i Tromsø spiller en viktig rolle i dag – la meg understreke det – og gjør en veldig viktig jobb. Vitensentrene vi har rundt omkring i Norge, gjør en veldig viktig jobb for å styrke realfags- og teknologiinteressen blant barn. Hvis det er slik at vitensenteret i Tromsø står overfor helt spesielle utfordringer som jeg ikke kjenner til, oppfordrer jeg dem til å sende meg et lite brev om det og en søknad med en spesiell begrunnelse for hvorfor – enten det er avstandsulemper eller andre forhold – det trengs spesielle tiltak, slik at vi kan se på det. Jeg vil kun ta imot en slik søknad og vurdere den; her og nå behandle en søknad kan jeg ikke.

S p ø r s m å l 1 1

Gunnar Gundersen (H) [12:04:18]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Kreftforeningen har de siste årene kanalisert 100–120 mill. kr årlig til kreftforskning. Foreningen varsler at de ikke vil kunne opprettholde et så høyt nivå på støtte til

forskning framover. Kreftforeningens posisjon som dominerende aktør og premissleverandør gjør at frivillig innsats er helt avgjørende for aktiviteten på dette feltet.

Hvilke tanker gjør statsråden seg som ansvarlig minister for forskning om ansvarsfordeling og framtidig finansiering av innsatsen på et så viktig forskningsfelt?»

Statsråd Øystein Djupedal [12:04:56]: Kampen mot kreft er en sak som berører alle. Det er anslått at en av tre nordmenn på en eller annen måte rammes av kreft. Dette er et meget høyt tall.

Gjennom Nasjonal kreftstrategi som skal virke fram til 2009, viser Regjeringen at vi ønsker å møte de framtidige utfordringene på kreftområdet på en offensiv og helhetlig måte gjennom diagnostikk, behandling og forskning.

Helse er et prioritert område i forskningspolitikken, og offentlig finansiering har økt betydelig de siste årene, spesielt gjennom de regionale helseforetakene. Det foregår kreftforskning av et betydelig omfang finansiert av Norges forskningsråd og de regionale helseforetakene og over de ordinære budsjettene til universitets- og høyskolesektoren.

Vi har forskningsmiljøer av høy internasjonal kvalitet, f.eks. Centre for Cancer Biomedicine ved Rikshospitalet – Radiumhospitalet og Universitetet i Oslo. De ble nylig tildelt status som senter for fremragende forskning og vil motta ca. 115 mill. kr over en tiårsperiode.

Bidrag til forskning fra stiftelser og organisasjoner er også meget verdifulle. Av den grunn foreslo Regjeringen i statsbudsjettet for 2007 å åpne for bidrag fra frivillige organisasjoner i gaveforsterkningsordningen. Dette innebærer at det offentlige bidrar med 25 pst. av gavebeløpet ved gaver til forskning på over 5 mill. kr.

Kreftforeningens bidrag til kreftforskningen er rosverdig. Samtidig er det slik at flere organisasjoner, deriblant Kreftforeningen, har basert en stor del av sine inntekter på inntekter fra spilleautomater. Stortinget vedtok den 17. juni 2003 å avvikle driften av spilleautomatene og gi Norsk Tipping enerett til automatdrift. Hensikten var å redusere de sosiale skadevirkningene av spilleavhengighet.

Stortingets vedtak forutsetter at de frivillige organisasjonene som mottok inntekter fra automater, skal sikres en inntekt på 2001-nivå når automatdriften avvikles. De vil få en årlig andel av overskuddet til Norsk Tipping. Dette kompenserer ikke helt inntektsbortfallet, siden det har vært en ekstraordinær vekst i automatinntekter siden 2001 grunnet forsøk i iverksettelsen av vedtaket.

Det er behov for et bedre kunnskapsgrunnlag om hvordan medisinsk og helsefaglig forskning er finansiert og organisert. Norges forskningsråd har nettopp startet et arbeid med å utarbeide en policy for medisinsk og helsefaglig forskning for de neste fem årene. Arbeidet skal ta for seg hele forskningsfeltet og bl.a. se på finansiering, samordning og arbeidsdeling i forskningssystemet. Når Forskningsrådets dokument foreligger i juni, vil vi også drøfte overordnede prioriteringer og de ulike aktørenes roller.

Framtidig finansiering av kreftforskning vil inngå i slike drøftinger og vil også være noe Regjeringen kommer tilbake til i de årlige budsjetter. Men igjen, vi er glade for

den store innsatsen som Kreftforeningen har bidratt med i kreftforskningen opp gjennom årene, og håper at de også i framtiden vil gi substansielle bidrag til forskning på vår største folkesykdom.

Gunnar Gundersen (H) [12:07:49]: Jeg takker for svaret. Jeg er veldig glad for at det blir utarbeidet en policy på området, for jeg har jo på mange måter invitert statsråden til noen prinsipielle betraktninger om dette.

Det er mange kilder til finansiering av kreftforskning, men Kreftforeningen påstår jo selv – og det tror jeg er riktig – at de står for 60–70 pst. av finansieringen på dette området. Jeg tror også man vil sette veldig pris på signalene rundt dette med gaveforsterkning.

Spørsmålet om automater tror jeg vi skal la ligge nå, for det ligger vel under en annen statsråd, og det var ikke mitt poeng å rette oppmerksomhet mot automater. Men jeg synes de prinsipielle betraktningene rundt hvor viktig en frivillig organisasjon skal være innenfor dette feltet, og hvordan man ser på utvelgelse av satsingsområder og slike ting, er ganske viktig, og jeg kunne tenke meg å høre litt om hvordan statsråden ser på nettopp den ansvarsfordelingen som nå ligger der.

Statsråd Øystein Djupedal [12:08:53]: La meg først bare understreke at dette med tippemidler selvfølgelig ikke er en del av min portefølje. Men samtidig er vel det grunnen til at Kreftforeningen ser at de vil ha mindre inntekter i framtiden, og dermed bruke mindre penger på kreftforskning. Det er et resultat av endringen når det gjelder automatene, som da ligger under kulturministeren.

Finansieringen av medisinsk forskning og kreftforskning har i dag mange ulike kilder. Kreftforeningen er en av dem – frivillige organisasjoner er en av dem. Men Forskningsrådet, universiteter og høyskoler, næringslivet og ikke minst instituttene og, kanskje aller viktigst, sykehusene er jo en del av dette. Det betyr at det å koordinere et så mangfoldig og omfattende felt som en så omfattende sykdom som kreft jo er, er veldig krevende. Derfor vil det arbeidet som er satt i gang av Forskningsrådet, kunne gi oss bedre indikasjoner på om ressursene kan utnyttes bedre – om vi kan gjøre dette på en annen, bedre og mer treffsikker måte enn vi i dag gjør. Det betyr at jeg imøteser dette dokumentet fra Forskningsrådet med stor interesse, og det vil sikkert også ha interesse her i Stortinget.

Gunnar Gundersen (H) [12:09:57]: Jeg takker igjen for svaret, for jeg hadde i grunnen tenkt å oppfordre statsråden til at en slik gjennomgang ble satt i gang. Da skjønner jeg at den allerede er i gang.

Jeg tror jo det kan være mye synergi å vinne på å få en total oversikt på området. Det kan også avverge at man har dobbeltarbeid på forskjellige felt, og det vil også rette fokus mot at man får riktig prioritering mellom de forskjellige områdene på denne type forskning.

Det med automater kommer vi helt sikkert tilbake til i andre sammenhenger – i hvilken grad den inntektskilden blir borte for Kreftforeningen. De har gjort en strålende jobb, som også statsråden sier, og det er viktig ikke å mis-

te fokus på dette området. Spørsmålet er om det policydokumentet som Forskningsrådet da vil komme fram til, også vil bli lagt fram for Stortinget, slik at vi kan få sett på det.

Statsråd Øystein Djupedal [12:10:59]: Dette policydokumentet vil selvfølgelig være offentlig og tilgjengelig for offentlig debatt, men det vil måtte behandles av oss, ikke minst også i samarbeid med helse- og omsorgsministeren og kanskje også andre ministre for å få denne koordinerende effekten, som jo er hele hensikten med dette.

Så må vi til enhver tid vurdere hvordan dette kommer tilbake til Stortinget. At dette vil være et dokument som også representanten Gundersen vil ha anledning til å se og ha synspunkt på i den offentlige debatt, er helt åpenbart, og så må vi få anledning til å se i hvilken form vi kommer tilbake. Men jeg føler meg jo ganske trygg på at om ikke vi kommer til Stortinget med det, vil Stortinget på en eller annen måte ønske å få det.

Presidenten: Vi går da tilbake til spørsmål 1.

Dette spørsmålet, fra representanten Svein Flåtten til finansministeren, er overført til arbeids- og inkluderingsministeren som rette vedkommende.

S p ø r s m å l 1

Svein Flåtten (H) [12:12:02]: Jeg har da et spørsmål til arbeids- og inkluderingsministeren:

«Gjeninnføringen av differensiert arbeidsgiveravgift, nå med unntak av byene Tromsø og Bodø, har medført at attføringsbedriftene Tromsprodukt AS i Tromsø og Bodø Industri AS i Bodø får et økt avgiftsnivå på til sammen 2 mill. kr pr. år. Dette er svært alvorlig for bedrifter på små marginer som driver attføring og yrkesrettet kvalifisering for til sammen 600 personer.

Hva vil statsråden gjøre for at den endrede situasjonen ikke skal gå ut over tilbudet til yrkeshemmede med stort behov for bistand?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:12:43]: La meg først si at Regjeringen anser det som en viktig oppgave at yrkeshemmede med store og sammensatte bistandsbehov skal sikres tilpassede tiltak som innebærer mer tilrettelagt og omfattende oppfølging og arbeidstrening. Attføringsbedriftene er et velegnet tilbud i så måte.

Når det gjelder de to attføringsbedriftene i Bodø og Tromsø, har de – som spøreren sier – i 2007 fått en noe høyere arbeidsgiveravgiftssats sammenlignet med de satsene som tidligere var gjeldende. Den høyere satsen i forhold til resten av landsdelen er på bakgrunn av at Tromsø og Bodø jo har hatt en høy befolkningsvekst de siste ti årene, noe som vel i seg selv er positivt.

Attføringsbedriftene så vel som andre bedrifter bør i utgangspunktet forholde seg til de generelle rammevilkår som blir fastsatt for næringslivet. Det gjelder også en så viktig rammebetingelse som satsene for arbeidsgiveravgiften. Jeg har imidlertid forståelse for at det i en over-

gangsperiode kan være behov for å kompensere bedriftene i Tromsø og Bodø ved innføringen av denne avgiftsomleggingen, for å sikre et så godt tilbud til yrkeshemmede som mulig. Jeg har derfor i brev til Arbeids- og velferdsdirektoratet av i dag bedt dem sørge for kompensasjon i en overgangsperiode på ett år.

Svein Flåtten (H) [12:14:29]: Takk for et positivt svar. Det betyr at departementet vil følge opp den støtten som har vært gitt over Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjettpost ved tidligere anledninger, altså i perioden før denne gjeninnføringen. Jeg synes det er positivt, for selv om jeg er enig med statsråden i at man bør følge de generelle rammevilkårene for bedrifter, er dette spesielt, og det er veldig spesielt i den situasjonen vi nå er i, med et stort behov for arbeidskraft og et stort behov for å føre folk tilbake til arbeidslivet. Vi har en styrke utenfor arbeidslivet som er altfor stor. Så slik sett er dette svært positivt.

Jeg har et annet spørsmål til statsråden – han kan få lov til å kommentere dette først, og så kan jeg ta det i neste runde.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:15:39]: Det som er viktig for meg prinsipielt å understreke, er: Det er uomtvistelig slik at attføringsbedriftene utfører viktige oppgaver på vegne av samfunnet, og derfor får de en økonomisk støtte til å utføre de oppgavene. Men i tillegg er de også bedrifter som lever innenfor enhver bedrifts leveregler, og de må drives økonomisk forsvarlig for at de skal kunne gå videre.

Vi har ingen tradisjon i Norge for å korrigere for ulike rammebetingelser overfor attføringsbedriftene, slik at f.eks. attføringsbedrifter på Østlandet betaler full arbeidsgiveravgift, og har sånn sett et dårligere utgangspunkt enn f.eks. en attføringsbedrift i mitt eget hjemdistrikt, Namdalen, som har en annen arbeidsgiveravgiftssats. Jeg tror ikke vi permanent kan korrigere for det, men jeg er enig med spøreren i at når overgangen kommer, kan det være grunn til å gi bedrifter noe tid til å tilpasse seg. Det har spøreren nå bidratt til, gjennom at jeg har instruert arbeids- og velferdsetaten.

Svein Flåtten (H) [12:16:58]: Vi er enige om at de økonomiske rammebetingelsene bør være like. Jeg tror også vi er enige om at dette er en spesiell situasjon.

Jeg har bare lyst til å anføre til slutt at jeg håper at arbeids- og inkluderingsministeren kan bidra til følgende: Når bedrifter retter henvendelser som for så vidt er til feil adresse, i dette tilfellet til Finansdepartementet, hvilket mitt spørsmål opprinnelig gikk til, som også var feil adresse, ville det være greit at de som henvendte seg – og da tenker jeg ikke på undertegnede, men på denne landsforeningens direktør, som har hatt møte med departementet – ikke skal være nødt til å gå veien om Stortingets spørretime for å bli informert om at man har henvendt seg til feil sted. Det synes jeg at statsråden skulle ta med seg, og kanskje få endret på akkurat de prosedyrene.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:17:54]: Jeg merker meg det og tar det med meg.

Presidenten: Da går vi til spørsmål 12.

S p ø r s m å l 1 2

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [12:18:13]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til arbeids- og inkluderingsministeren:

«Oljeselskaper tilbakeholder informasjon om hvilken kjemikalieeksponering ansatte har vært utsatt for. Dette gjør det vanskelig for tidligere oljearbeidere å få aksept for yrkesskader, og forebyggende HMS-arbeid svekkes. Dagbladet har dokumentert at Statoil lenge tildekket at 8 av 25 ansatte i en turbinavdeling opplevde symptomer på MS eller fikk MS, og at ConocoPhillips tilbakeholder giftinformasjon. Statsråden har tidligere gått mot gransking for å avdekke kjemikalieeksponering.

Har statsråden nå endret oppfatning?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:19:07]: Jeg har god kjennskap til denne saken og tar den veldig alvorlig. Derfor har jeg iverksatt flere prosjekt for å belyse problemstillingene bedre og bistå tidligere oljearbeidere som mener seg skadet som følge av tidligere kjemikalieeksponering.

Det gjennomføres nå for det første et prosjekt for å kartlegge hva vi vet om kjemiske stoffer som oljearbeidere har blitt og blir utsatt for, hva vi mangler av kunnskap, og hva vi i så fall må skaffe oss mer kunnskap om. Dette arbeidet er godt i gang og gjennomføres i samarbeid mellom Petroleumstilsynet, arbeidsgiversiden og arbeidstakerorganisasjonene i petroleumsvirksomheten. Prosjektet skal være ferdigstilt 1. juni i år.

I tillegg har departementet bevilget penger til Kreftrregisteret for videreføring av en pågående undersøkelse av kreftrisiko og årsaksspesifikk dødelighet blant ansatte i norsk offshorevirksomhet. Formålet med undersøkelsen er å vurdere kreftrisiko i forhold til arbeidsmiljøet, justert for livsstilsfaktorer.

Det er håp om at disse tiltakene vil bidra til økt kunnskap om hvordan arbeidsmiljøsituasjonen har vært og er på norsk sokkel. Det vil i så fall komme til nytte i forbindelse med etablerte trygde- og forsikringsordninger og sørge for at eventuelle yrkesskadede oljearbeidere får den oppfølgingen de har krav på.

Videre pekte komiteen i forbindelse med behandling av HMS-meldingen på at det er viktig å få konkret oppfølging fra medisinsk ekspertise overfor de grupper som frykter konsekvenser av tidligere eksponering for kjemikalier. Vi har iverksatt dette. Oljearbeiderne kan ta kontakt med sin fastlege, som formidler dem videre til en arbeidsmedisinsk avdeling for vurdering. Dette skal gi oljearbeiderne den hjelpen de trenger, også i forbindelse med krav om yrkesskadeerstatning.

Petroleumstilsynet har løpende kontakt med selskapene, og har vurdert de påstandene som også spøreren viser til, om tilbakeholdelse av giftinformasjon. Tilsynet finner

ikke grunnlag for disse påstandene, men viser til at selskapene framskaffer informasjon av høy kvalitet til de yrkesmedisinske avdelinger som skal utrede pasienter, og at de legger ned et betydelig arbeid for at informasjonen skal gi et riktigst mulig bilde. Dette har også de yrkesmedisinske avdelingene bekreftet. Jeg har derfor full tillit til Petroleumstilsynets vurdering.

På bakgrunn av de omfattende pågående tiltak på dette området, som alle berørte aktører er enige i og har gitt sin tilslutning til, samt at det ikke er kommet noe vesentlig nytt i denne saken siden St.meld. nr. 12 for 2005-2006 ble framlagt og behandlet, ser jeg det ikke som hensiktsmessig å iverksette ytterligere tiltak, f.eks. en egen gransking av denne saken, på det nåværende tidspunkt.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [12:22:48]: Jeg takker for svaret.

Oljedirektoratet fikk allerede i 1997 informasjon fra en syk oljearbeider om Statoils opptreden i MS-saken. På dette tidspunktet var det Oljedirektoratet som hadde ansvaret for arbeidsmiljøet på sokkelen. Til tross for at informasjonen som ble framlagt, enkelt kunne vært undersøkt, valgte direktoratet utelukkende å legge Statoils redegjørelse i saken til grunn. De gjennomførte ikke egne undersøkelser. De henla saken uten engang å innhente den dokumentasjon som den syke oljearbeideren tilbød.

Hvordan vurderer statsråden en slik saksbehandling, og i hvilken grad mener han at dette bør få konsekvenser for tilsynsmyndighetene?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:23:42]: Jeg tror det nå er viktig å svare prinsipielt. Og jeg må si jeg kanskje er litt overrasket over spørerens egen, kritiske innfallsvinkel til den informasjonen hun bygger sitt spørsmål på. Men det får være spørerens utfordring, ikke min.

Utgangspunktet mitt er at jeg som statsråd har et eget tilsyn på dette området, Petroleumstilsynet, som etter min mening tar på det største alvor arbeidsmiljøet i sektoren, både det som er i dag, og det som har vært. Vi har altså, helt i samråd med Stortinget, lagt et løp for hvordan vi skal kartlegge situasjonen, og hva vi skal gjøre med det når vi har kartlagt det. Jeg har veldig tillit til den prosessen, og jeg har veldig tillit til den måten Petroleumstilsynet jobber på. Det er grunnlaget for at jeg mener at vi nå er inne på et spor der vi bare vil bli avsporet av et eventuelt nytt spor.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [12:24:53]: Til statsrådens spørsmål om å være ukritisk må jeg si at jeg synes det er viktig å se to sider av samme sak.

Mitt siste tilleggsspørsmål går på at vi vet at mange tidligere oljearbeidere i dag sliter med ulike arbeidsrelaterte sykdommer og plager. Vi må erkjenne at vi tidligere ikke brukte tilstrekkelig med verneutstyr, og at helseskadelig kjemikalieeksponering forekom. Kristelig Folkeparti tok tidlig til orde for å utarbeide rutiner og systemer for å sikre at denne gruppen, som uten tvil har særlige utfordringer, får god oppfølging på NAV-kontorene. Jeg la i statsrådets første svar merke til at han nevnte at man kunne

bruke fastlegen. Mitt spørsmål er om statsråden er enig i at vi trenger kvalitetssikringsrutiner som ivaretar denne sårbare gruppen.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:25:54]: Ja, det mener jeg er rett å ha som innfallsvinkel. Og jeg mener at det er nettopp det vi har vært opptatt av, ved at vi særlig har fokusert på situasjonen til folk som var med i pionertiden og langt ut på 1970–80-tallet i oljeindustrien, slik at de arbeidsmedisinske avdelingene i alle regioner er oppmerksomme på den situasjonen disse kan befinne seg i. Fastlegene skal vite at de kan henvise dit, og der vil man bli møtt av eksperter med så stor innsikt som mulig i de utfordringene hver enkelt pasient kan møte. Derfor har vi etablert rutiner for det. Derfor er det nettopp det engasjementet som spøreren nå gir uttrykk for, som har vært førende for de rutinene som er etablert. Vår erfaring er at når de arbeidsmedisinske avdelingene tar kontakt med selskapene for å få innsikt i hva pasienten har vært eksponert for, får de innsikt i det. Så det er ikke forsøk på å hemmeligholde. De arbeidsmedisinske avdelingene selv sier at sånn er det.

S p ø r s m å l 1 3

Freddy de Ruiter (A) [12:27:23]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til barne- og likestillingsministeren:

«Mellom jul og nyttår annonserte Block Watne i Aust-Agder med romjuls salg av leiligheter på Engene utenfor Arendal. I disse omfangsrige annonsene ble potensielle kjøpere oppfordret til å bestemme seg straks, dvs. i løpet av romjula, da ville de få en oppvaskmaskin med på kjøpet. Annonsene inneholdt svært gunstige regneeksempler over boutgifter. Det ble imidlertid ikke opplyst om totalpris, nedbetalingstid, eller at regneeksemplene tok utgangspunkt i avdragsfrihet.

Hvordan vurderer statsråden en slik markedsføring?»

Statsråd Karita Bekkemellem [12:28:02]: Kjøp av bolig er normalt den største enkeltinvesteringen forbrukerne gjør i løpet av livet. Det er derfor viktig at det foreligger et best mulig beslutningsgrunnlag som kjøperen kan støtte seg til. Et av de viktigste spørsmålene kjøperen må vurdere, er om han eller hun har råd til å betale boligen til den prisen som foreligger, og selvfølgelig om de klarer å bo i den i ettertid. Boliger må derfor markedsføres på en slik måte at både nåværende og framtidige boutgifter tydelig framkommer.

Som spørsmålstilleren viser til, er enkelte boliger finansiert med svært lave innskudd og høy fellesgjeld, såkalte lavinnskuddsboliger. Fellesgjelden er gjerne avdragsfri de første årene. Dette gir en lav inngangsbillett, men ofte høye månedlige utgifter. Når det etter en tid skal betales avdrag, kan de samlede boutgiftene bli svært tunge å bære for mange. Slike boliger markedsføres ofte særlig overfor ungdom som er i ferd med å kjøpe sin aller første bolig. Boligene kan virke forlokkende å kjøpe, fordi det ikke er nødvendig å ta opp så stort personlig lån.

Ungdom har imidlertid begrenset erfaring både med boligkjøp og med finansiering, og det stiller særskilte krav til markedsføringen, som ikke må lokke ungdom til å kjøpe leiligheter som de egentlig ikke har råd til, og som i tillegg kan bli svært vanskelige å selge.

Markedsføringsloven stiller krav om at reklame ikke skal være villedende eller urimelig. Loven vil også regulere markedsføring av lavinnskuddsboliger. Det er Forbrukerombudet som håndhever markedsføringsloven.

Annonsene som det vises til, har kun en utregning av månedlige boutgifter. Slik annonsering, hvor bare deler av prisen kommer fram, vil trolig kunne forbyes etter markedsføringsloven. I henhold til Forbrukerombudets praksis er det bl.a. en forutsetning at dersom et priselement oppgis, må også resten av elementene framkomme, herunder totalprisen. De reelle månedlige omkostningene må også komme fram i annonsen.

Forbrukerombudet har hatt markedsføring av bolig som et prioritert område og er for tiden i ferd med å revidere gjeldende retningslinjer om boligmarkedsføring. Forbrukerombudet har bl.a. hatt møter med organisasjoner innen boligbransjen for å få på plass nye retningslinjer om markedsføring av bolig. Saken har vært på høring, og de nye retningslinjene vil trolig bli utarbeidet i løpet av våren.

Jeg mener ut fra dette at markedsføringsloven vil være et godt verktøy til å forby villedende boligmarkedsføring, og jeg vil be Forbrukerombudet om å vurdere lovligheten av de angjeldende annonsene.

Freddy de Ruiter (A) [12:31:10]: Tusen takk for et veldig godt og utfyllende svar.

Da undertegnede etter jul tok opp denne saken via Agderposten, som er lokalavisen nede hos oss, svarte representanter fra Block Watne i Aust-Agder at en selger bedre hvis en ikke oppgir i annonsene hva boligen/leiligheten koster. Så det er veldig tydelig at dette er en del av en salgsstrategi.

Hvordan vurderer statsråden den type salgsstrategier?

Statsråd Karita Bekkemellem [12:31:48]: Det hersker ingen tvil om at dette handler om å prøve å lokke, vil jeg si, en spesiell gruppe til å kjøpe denne type bolig. Det er ingen tvil om at ungdom i etableringsfasen har begrensede muligheter til å kunne stifte en høy personlig gjeld. Derfor blir dette muligheten for svært mange i vårt samfunn i dag til å ha en aksje i boligmarkedet. Derfor er det desto mer viktig at dette foregår på en måte som er ryddig og ordentlig, og at bransjen opptrer på en måte som er seriøs og skikkelig. Det er viktig at vi nå går gjennom alle sidene ved den markedsføringen som ulike eiendomsmeglere har. Jeg har lyst til å si at Regjeringen den siste tiden har rettet stor oppmerksomhet mot eiendomsmeglerbransjen. Vi går nå gjennom flere sider av loven, og Stortinget vil få den til behandling i løpet av kort tid. Vi vet at det er svakheter ved dette systemet som vi er nødt til å se nøye på.

Jeg har også lyst til å si at jeg er i ferd med å sette ned et utvalg som skal vurdere bruken av tilstandsrapporter og se på en egen godkjenningsordning for boligtakserere.

Freddy de Ruiten (A) [12:33:10]: Jeg vil gjerne gi honnør til statsråden for engasjementet i denne saken. Statsråden har både titt og ofte tatt opp disse problemstillingene.

Det er vel liten tvil om at boligmarkedet ikke er så åpent og oversiktlig som en kunne ønske. Jeg kunne til slutt godt tenke meg å høre litt om statsrådets vurderinger av situasjonen for boligkjøperne i dagens boligmarked – om de er sikret godt nok.

Statsråd Karita Bekkemellem [12:33:47]: Hele utgangspunktet for at Regjeringen nå har gått gjennom eienomsmeplerloven, er at en har sett at det er svakheter her for dem som skal kjøpe og selge i dagens boligmarked. Derfor er det viktig at myndighetene går nøye gjennom lovverket og ser på om det fungerer optimalt i den tiden vi nå er inne i.

Det er ikke tvil om at vi har vært inne i en tid med et særdeles overopphetet boligmarked, spesielt i de store byene våre. Det gjør at det har kommet svært mange klagesaker til bl.a. Forbrukerombudet, og det mener Regjeringen at vi er nødt til å ta på alvor.

Vi har nå hatt en totalgjennomgang av loven, som kommer til å bety at vi får en veldig klar forbedring av forbrukerrettighetene på dette feltet. Det er viktig at vi har trygghet for at når vi kjøper eller selger boligen vår, skal det skje på en ordentlig måte. Dette er kanskje den største enkeltdisponeringen vi gjør økonomisk gjennom hele livet. Vi ser også at personer som må etablere seg på nytt igjen, får store kostnader. Derfor er det viktig at vi har trygghet for at boligtransaksjonen foregår på en kvalitets-sikret måte.

S p ø r s m å l 1 4

Laila Dávøy (KrF) [12:35:24]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Flere sykepleiere ved Haukeland Universitetssykehus har fått kreft som skyldes stråleskader påført dem på jobben. Seksjon for arbeidsmedisin ved Universitetet i Bergen har slått fast at åtte av sykepleierne sannsynligvis har fått kreft forårsaket av arbeidsmiljøet ved avdelingen de jobbet i. Dette er svært bekymringsfullt. Vi kan ikke være sikre på om tilsvarende farlig utstyr eller dårlige sikkerhetsrutiner har forekommet eller fortsatt er i bruk ved andre sykehus.

Hva vil statsråden gjøre for å finne ut av dette?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:36:03]: Sammenhengen mellom eksponering for røntgenstråling og risiko for kreftsjukdom er velkjent og basert på omfattende forskning og erfaring gjennom mange tiår. Kunnskapen er, som spørteren også er veldig godt kjent med, godt dokumentert i internasjonal vitenskapelig litteratur. Det finnes internasjonalt anbefalte grenseverdier for hvor mye stråling yrkeseksponerte kan motta i løpet av ett år, og disse er fastsatt i norske forskrifter.

Statens strålevern har kontinuerlig overvåket yrkeseksponerte siden 1957, og dette omfatter i dag ca. 6 500 arbeidstakere – de fleste naturlig nok innenfor helsesektoren. Overvåkingen viser at ansatte ved norske sykehus generelt ikke mottar stråledoser som overstiger de anbefalte grenseverdiene. Strålevernet vurderer det som generelt trygt å arbeide med røntgenapparater i norsk helsevesen, men det er viktig at arbeidstakerne har god kunnskap om strålevern ved bruk av slike apparater, både av hensyn til eget vern og for å ivareta strålevern for pasientene.

Registrerte stråledoser ved Hjerteravdelingen ved Haukeland Universitetssykehus gjennom de siste 15 årene er gjennomgått, og de viser etter de opplysningene jeg har fått, forventede verdier for sykepleiere. Leger ved avdelinga mottok generelt noe høyere stråledoser enn sykepleierne. Dette kan forklares ved at de hovedsakelig står nærmere strålekilden under inngrepene. Stråledosene ved denne avdelinga har slik jeg har blitt kjent med det, ikke vært vesentlig forskjellig fra de doser som måles ved tilsvarende avdelinger.

Ansatte som arbeidet med røntgenstråling på 1980- og 1990-tallet hadde såkalte stråledosimetre som målte eventuelle for høye stråleverdier. Det ble også tatt blodprøver av de ansatte regelmessig. Verken stråledoser eller blodprøver viser unormale funn.

Statens strålevern har gjennomført to tilsyn ved Hjerteravdelingen ved Haukeland Universitetssykehus siden 2000. Disse har avdekket noe uegnet røntgenapparat og til dels begrenset kompetanse om strålevernrutiner. Dette vurderes likevel ikke som så omfattende og alvorlig at det kan ha medført en vesentlig og stor tilleggsrisiko for personalet. De apparatmessige avvikene er nå opprettet, og opplæringstiltak er iverksatt.

Jeg vil opplyse at Statens strålevern har invitert representanter fra Norsk Sykepleierforbund og Haukeland Universitetssykehus til et møte i Strålevernet torsdag 1. februar, altså i morgen. På dette møtet vil Strålevernet orientere om strålevernlovgivningen og den pågående godkjenningprosessen av landets helseforetak og røntgeninstitutter. Det vil også bli redegjort for de tilsyn Strålevernet har hatt ved Hjerteravdelingen. Videre vil det bli orientert om hvilke stråledoser de ansatte kan ha fått, og om sammenhengen mellom dose og risiko for kreftsjukdom på grunn av røntgenstråling.

Laila Dávøy (KrF) [12:39:08]: Jeg takker for svaret.

Jeg synes det er veldig positivt at man i morgen allereide skal ha et møte med det forbundet som bl.a. organiserer de fleste sykepleierne – det er bra. Det jeg imidlertid spør om, er rett og slett hvordan tilstanden er ved andre sykehus og ved andre helseforetak. For i den siste rapporten, fra 2005, er det jo faktisk slik at Helse Bergen på den undersøkelsen som ble foretatt, ikke skiller seg negativt ut i tilsynet med hensyn til lignende tilstander og tilhørende konsekvenser ved andre helseforetak. Mitt spørsmål er også om det ikke da er behov for at man foretar samme gjennomgangen ved andre helseforetak som man faktisk

har gjort nå ved Helse Bergen, og rettet opp de feilene som er der, slik jeg forstår det.

Statsråd Sylvia Brustad [12:40:07]: Det er for det første viktig å slå fast at vi har et godt regelverk knyttet til strålevern i Norge. Det regelverket ble også oppdatert og revidert i år 2000, med ny lov og nye forskrifter med virkning fra 2004. Det representerte noe skjerpede krav til virksomheten, og pålegger dem et klart ansvar for strålevern. Det skal være helt gjennomført innen 2008. Det er helt klart at Regjeringa følger denne utviklinga veldig nøye.

Jeg har ingen bakgrunn pr. i dag, ut fra den kunnskapen jeg har nå, for å si at dette er et stort problem landet over. Snarere tvert imot har vi inntrykk av at dette fungerer stort sett bra. Men jeg er veldig opptatt av at vi sørger for at de lover og regler som gjelder, faktisk blir fulgt, at apparatene er trygge nok, og at opplæringa av de ansatte også er god nok. Derfor avventer jeg i første omgang det møtet som er varslet, og som skal være i morgen, for å høre hva som kommer ut av det, før jeg tar stilling til hvordan vi videre eventuelt skal følge det opp.

Laila Dāvøy (KrF) [12:41:15]: Det er riktig at det kom nytt regelverk i 2000. Men de to undersøkningene i etterkant av det har jo nettopp vist at man bl.a. hadde mangelfull dekning av personell, og det var for få radiografer til å betjene utstyret godt nok. Det var også mangelfull klassifisering og merking av arbeidsplassen. Og som statsråden var inne på, manglet det en del når det gjaldt opplæring – også opplæring av sykepleiere som betjener de mobile røntgenapparatene. Jeg er fortsatt noe bekymret for de andre helseforetakene, der man kanskje ikke har hatt samme gjennomgangen som man nå har hatt ved Haukeland Universitetssykehus. Så jeg vil be statsråden – som jeg i alle fall oppfattet dit hen at hun skulle følge dette – få referat fra møtet i morgen og lytte veldig nøye til Norsk Sykepleierforbund, som jo også ofte vil få inn bekymringsmeldinger fra enkelte medlemmer som er usikre etter disse oppslagene.

Statsråd Sylvia Brustad [12:42:19]: For det første skjønner jeg at folk blir usikre når de leser den type oppslag, og kan bli redde. Men det er i hvert fall greit å si det som riktig er, ifølge den informasjonen jeg har fått fra fagfolk, at det ikke er noen direkte sammenheng mellom apparatene og stråling og det som var sjukdommer. Men vi skal ta på alvor de rapporter som kommer, og som representanten Dāvøy her viser til, og det faktum at vi har kunnskap om at det er noe varierende når det gjelder opplæring, også i en viss grad når det gjelder apparater. Jeg vil etter det møtet som skal være i morgen, selvfølgelig få en rapport om hva som der har skjedd, og jeg vil ha dialog med Statens strålevern, som er de som har ansvaret for å påse at dette blir fulgt. Og i den grad det er ønskelig, lytter jeg selvfølgelig gjerne til både Norsk Sykepleierforbund og andre. For det skal ikke være sånn at folk skal være usikre når de går på arbeid. Vi skal være helt trygge på det. Per i dag er det ingen grunn til noe særlig uro rundt

dette. Men vi skal følge det nøye, slik at folk ikke engster seg unødvendig.

S p ø r s m å l 1 5

Fra representanten Dagrun Eriksen til helse- og omsorgsministeren:

«Ferske tall viser at Helse Bergen i 2005 hadde 158 årsverk knyttet til forskning, Rikshospitalet hadde 442 årsverk og Universitetssykehuset Nord-Norge hadde 136 årsverk knyttet til forskningsarbeidet.

I hvilken grad vil de varslede kuttene i helseforetakene i 2007 ramme forskningen, og hva vil det på sikt innebære for behandlingstilbudene til pasientene?»

Presidenten: Dette spørsmålet er bortfalt.

S p ø r s m å l 1 6

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [12:43:44]: Eg tillèt meg å stille følgjande spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Etter signaler i mediene den siste tiden har det kommet fram at helseforetakene må kutte over 3 milliarder kr i år. Dette vil måtte ramme pasientene gjennom lengre ventetid og kortere liggetid.

Hvilke endringer i pasienttilbudet er nå vedtatt eller planlagt gjennomført i 2007, knyttet til helseforetakenes budsjetter og planer i 2007?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:44:14]: Aldri tidligere har sjukehusene hatt så mye penger til rådighet som de har nå, og aldri tidligere har vi behandlet så mange pasienter. Det er bra. Det har vært en realvekst i denne sektoren i perioden fra 2002, og det er ikke som sådan foretatt nedskjæringer. Det kan være kutt i forhold til hva som har vært ønskelig, men ikke nedskjæringer i den vanlige aktiviteten. Påstanden om at helseforetakene må kutte over 3 milliarder kr i året, henger sammen med at foretakene nå er inne i en budsjettprosess for 2007. Et kutt, såkalt, på 3 milliarder kr må relateres til den prosessen, herunder framførte ønsker og forslag for 2007. Det betyr at det er ikke realiteter i at vi snakker om et kutt på 3 milliarder kr.

Når det er sagt, ser jeg allikevel – i likhet med representanten Molvær Grimstad – at det er betydelige utfordringer for flere sjukehus. Det er det ingen tvil om. Jeg er klar over at kravet om budsjettbalanse er krevende, og jeg vil selvfølgelig følge utviklinga veldig nøye. Jeg kan også opplyse om at fire av de fem regionale helseforetakene ennå ikke har ført budsjettprosessen fram til endelig budsjettvedtak – de er ikke ferdige med sin prosess.

Helse- og omsorgsdepartementets oppdragsdokumenter til de regionale helseforetakene for 2007 ble sendt ut 9. januar i år. Av disse dokumentene framgår hvilke bevilgninger som tilfaller hver enkelt helseregion og hvert enkelt regionalt helseforetak, og hvilke krav som stilles til dem i inneværende år. Oppdragsdokumentene er selvfølgelig basert på Stortingets budsjettvedtak.

I disse oppdragsdokumentene legger departementet opp til å videreføre aktiviteten på om lag samme høye aktivitetsnivå som i fjor. Videre skal psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelavhengige ha en sterkere vekst enn somatisk behandling, når en måler i utgifter.

Gode omstillinger og omstillingsprosesser er helt sentralt for å møte de budsjettutfordringer som helseforetakene står overfor – det er ikke bare et spørsmål om budsjetttrammenes størrelse. La meg derfor også trekke fram forhold som må stå sentralt når budsjett- og omstillingsutfordringene skal møtes. I denne sektoren vet vi at det er en kontinuerlig tilgang på ny medisinsk og teknologisk kunnskap. Medisinske sannheter har stadig kortere levetid, og informasjonsteknologi og kunnskap om måter å organisere tjenestene på er også i stor endring. Det er derfor viktig at det er omstillingsprosesser der helseforetakene gjennomgår sin virksomhet, for å se på om man kan organisere virksomheten på nye og bedre måter. Ved dette kan en få fram tiltak som både gir en faglig bedre pasientbehandling og også er økonomisk mer rasjonelle.

Jeg vil gjerne få framheve samhandlingstiltakene mellom Trondheim kommune og St. Olavs Hospital som et eksempel på et langvarig omstillingsarbeid som, i henhold til Helse Midt-Norges informasjon, nå bærer frukter i form av kortere liggetid og færre korridorpasienter ved sjukehuset. Medisinsk ferdigbehandlede pasienter får et bedre tilbud gjennom spesialtilpassede sjukehjem – istedenfor å ligge lenger enn nødvendig på sjukehus – der sjukehuset og kommunen samarbeider om å gi pasientene rehabilitering og mulighet til å komme seg etter sjukehusoppholdet. Dette er bare ett eksempel på omstillingstiltak som kommer pasientene til gode, og som ikke rammer pasientene på en negativ måte.

Videre ønsker jeg å bedre tilbudet til enkelte pasientgrupper, som f.eks. psykisk syke og rusavhengige, og det trengs en ekstra innsats for å få på plass helhetlige tjenester og tilbud for syke eldre. Det innebærer også at sjukehus-tjenestene gjennomgår sin virksomhet og omstiller sin aktivitet.

Jeg ser det som viktig å understøtte de positive omstillingstiltakene i helsetjenesten. Med det som formål har jeg satt et kontinuerlig trykk på å få på plass gode samhandlingssystemer. Vi vet det er store utfordringer i forholdet mellom sjukehus og kommuner på en del områder. Jeg følger opp arbeidet med å utvikle lokalsjukehusene både gjennom utredningsarbeid og gjennom pålegg i oppdragsdokumentene til de regionale helseforetakene. Videre legger jeg til rette for en styrking av kvaliteten i hele tjenesten ved at jeg i disse dager arbeider for å få på plass det nye rådet for kvalitet og prioritering – for å nevne noen tiltak.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [12:48:50]:

Eg vil takke statsråden for svaret.

Eg er kjend med at det føregår mange omstillingsprosesser, og at det skjer mykje positivt innanfor helsesektoren. Men eg har sett av media at mange av helseforetaka

har gått ut og fortalt om dei kraftige nedskjeringane dei må føreta for å få budsjetta til å gå rundt, og for å behalde behandlingsskapasiteten.

For Helse Sunnmøre vil det i 2007 vere innsparingskrav på minimum 70 mill. kr og oppseiing av minst 33 tilsette. Ved Volda sjukehus er det vedteke å stengje fødeavdelinga i fire veker til sommaren. Dette har ikkje skjedd tidlegare. Og eg kjenner til at Helse Vest samtidig planlegg sommarstenging ved fødeavdelinga i Nordfjordeid. Det blir i så fall ikkje fødetilbod mellom Førde og Ålesund. Som ein konsekvens av dette har ei aksjonsgruppe gjort seg klar til ein innsamlingsaksjon der vi samlar inn pengar til fire vekers drift – og tilbyr styret for Helse Sunnmøre pengane.

Eg synest det er viktig at Regjeringa no må svare for konsekvensane av sin politikk. Er det slik at ho her aksepterer å redusere helsetilbodet, og at private innsamlingsaksjonar skal vere med og sørje for eit godt tilbod?

Statsråd Sylvia Brustad [12:50:08]: Det er vanskelig for meg å kommentere de enkelte ting spesielt, for jeg kjenner ikke til hver enkelt av de sakene representanten her tar opp.

Det er helt klart at det er krevende ved enkelte helseforetak. Det underslår jeg på ingen måte. Men samtidig må det også være lov å si at det er et faktum at vi aldri har brukt så mye penger. Og det skal vi fortsette med å gjøre.

Jeg ser at det er en forskjell mellom enkelte sjukehus i måten å organisere og bruke pengene på. Da mener jeg ikke i betydningen at det skal ramme pasientene, eller at de ansatte skal løpe fortere, men i betydningen å finne tiltak som faktisk er bedre for pasienten. Her ser jeg at noen sjukehus gjør det på en klokere måte enn andre sjukehus. Og vi må også være opptatt av – i tillegg til selvfølgelig stadig å bevilge mer penger – hvordan de bruker de pengene de faktisk får til disposisjon.

Så vil jeg igjen understreke: Fire av fem helseforetak er ikke ferdige med sin budsjettprosess, slik at det er ganske sikkert at det ikke blir noe av alle de forslag som nå verserer i media.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [12:51:18]:

Eg vil gjerne takke for svaret.

På landsbasis blir det sagt at mange hundre blir sagde opp, at det ikkje er mogleg å skjere ned på tilbodet om behandling og omsorg, at sjukehusavdelingar er blitt stengde eller kraftig reduserte, og at ventelistene vil auke.

Helseforetaka har ei stor utfordring. Men det som er viktig, er jo det overordna ansvaret Regjeringa har, slik at ein ikkje skyv ansvaret over på helseforetaka og trur at berre ved effektivisering og rasjonalisering vil ein oppnå det ein ønskjer. Det blir brukt mykje på helse, men samtidig veit vi at kostnadene aukar, og at ein kan gi fleire eit behandlingstilbod.

Vil statsråden komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med nokon fleire midlar, slik at ein unngår dei drastiske kutta som har blitt signaliserte i media, og dei negative konsekvensane det vil ha for heile landet?

Statsråd Sylvia Brustad [12:52:16]: Representanten Molvær Grimstad vet at jeg ikke kan si noe om kommende budsjetter, for så lenge har hun vært med i dette gamet selv. Men Regjeringa er selvfølgelig opptatt av alle sider ved helsevesenet vårt, og at vi må sikre at vi får god nok behandling i hele landet. Det er det grunnleggende, og at behandlingen er av god kvalitet.

Så har vi lagt opp til i vårt budsjettforslag, som vi har fått tilslutning til her i Stortinget, med det historisk høye bevilgningsforslaget vi la fram for Stortinget, og som ble vedtatt, at vi kan videreføre aktiviteten på om lag samme

nivå neste år. På dette området, som på de fleste andre områder, må vi ha to tanker i hodet på én gang. Den ene er penger, og den andre er å organisere oss til beste for pasienten. Her pågår det mye positivt. Men igjen: Jeg understår ikke at det er krevende, og det er klart at jeg følger den utviklinga veldig nøye.

Presidenten: Den ordinære spørretime er dermed over.

Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.53.
